

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

As országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelék).
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

IV. Országos gazdakongresszus.

A IV. országos gazdakongresszus tagjaul való jelentkezés határideje folyó augusztus hó 20-ára volt megállapítva, minthogy a rendező-bizottságnak a kedvezményes vasuti menetjegyekre jogosító igazolványok kieszközlése, főként pedig a tagok részére esetleg szükségelt lakások fentarthatása végett, a tagok száma felől eleve tudomással kellett birnia. A bizottság a jelentkezőket ezután is felveszi a kongresszus tagjaul, azonban az érintett kedvezmények kieszközlését csak a lehetőség szerint, augusztus hó végén tud pedig egyáltalán nem biztosíthatja.

A tagul való jelentkezés a gazdasági egyesületek és megyei mezőgazdasági bizottságok által kiküldött hivatalos tagok részéről 2 frt 50 kr., a rendes tagok részéről pedig 5 frt tagsági díj beküldése mellett történik a „Gazdasági egyesületek ezredéves kiállítási irodájánál,“ (Budapest, IX. Üllői-ut Köztelek) hol a részletes tervezet is megkapható. *A végrehajtó-bizottság.*

Burgonyakiemelő-géppróba.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földművelésügyi miniszterium támogatásával f. évi szeptember hó 25. és 26. napjain burgonyakiemelő-géppróbát rendez, mely a f. évi április hó 20-án megtartott burgonyakiemelő-géppróbának folytatását képezi. A próba Budapest közelében, Rákos-Keresztúron gróf Vigyázó Sándor uradalma területén tartatik meg. Részt vehetnek úgy bel- mint külföldi gépgyárak. A legjobbnak talált két kiemelő gép állami aranyéremmel, az ezek

után legjobbnak talált gépek állami ezüst- és bronzérmekkel és oklevelekkel tüntettetnek ki.

A gépek behozatala vámmentes. Bejelentéseket az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatala augusztus hó 31-ig fogad el; a gépeknek legkésőbb szeptember hó 20-ára a próba színhelyén kell lenniök.

A géppróba tervezetét az OMGE. bárkinnek rendelkezésére bocsátja.

Igazgató.

A gazdasági egyesületek szövetsége.

A vidéki gazdasági egyesületeket élénken foglalkoztatja a IV-ik országos gazdakongresszus, különösen pedig a gazdasági egyesületek szövetsége ujjászervezésének a kérdése. Eddig 30 egyesület nyilatkozott már meg; tehát még a gazdasági egyesületeknek egy jelentékeny része nem foglalkozott a kérdéssel.

Czélünk mostanáig az volt, hogy csakis akkor méltatjuk a gazdasági egyesületek részéről beérkezett nyilatkozatokat, ha ezen nyilatkozatok tulnyomó része már beérkezett. Az „Erdélyi Gazda“ legutóbbi számában Tokaji László névaláírással megjelent közlemény azonban, — mely a gazdasági egyesületek szövetségének az ujjászervezésével röviden foglalkozik, — arra készlet, hogy ezen közleményben megnyilatkozó felfogással szemben mielőbb állást foglaljunk. Ez állásfoglalást sürgőssé teszi azon körülmény, hogy az erdélyi gazdasági egyesület e hó 27-én fogja tárgyalni a IV-ik országos gazdakongresszus végrehajtó-bizottságának átiratát és nem szeretnők, ha az egyesület az „Erdélyi Gazda“-ban napvilágot látott közlemény behatása alatt foglalna e kérdésben állást.

Megszoktuk ugyan már azt, hogy az érdekképviselő kérdésébe az erdélyi gazdasági egyesületnek mindig különálló nézetei vannak, a mit eddig különös helyzetéből magunknak megmagyarázni tudunk; mert a mult szervezkedések mindig oly módon czéloztattak, hogy abban az erdélyi gazdasági egyesületnek szerep nem jutott, vagy legalább nem oly szerep, a melyre az egyesület magában hivatást érzett. A gazdasági egyesületek szövetségének jelen ujjászervezésénél azonban egészen más a helyzet. Az erdélyi gazdasági egyesület teljesen egyenrangú az új szervezkedésnél bármely más megyei gazdasági egyesülettel. A szövetség egyik tagja éppoly autonom, mint a másik; az egviknek éppoly széles a hatásköre, és befolyása a szövetség működésének az irányításánál, mint a másiknak. Hozzájárul még ehhez, hogy a gazdasági egyesületek szövetségének jelen ujjászervezése nem incidentaliter merült fel; hanem keresztülment az már a III. országos gazdakongresszus, a IV. országos gazdakongresszus végrehajtó-bizottságának és az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ igazgató-választmányának retortáján, utóbb pedig a vidéki gazdasági egyesületek tulnyomó része, a IV. országos gazdakongresszus végrehajtó-bizottsága által kidolgozott alapszabálytervezethez elvileg szintén hozzájárult.

Az erdélyi gazdasági egyesületnek bizonyynyal módjában lett volna e kérdésben akár a III. országos gazdakongresszuson, akár pedig azt követőleg állást foglalnia, a mi meg nem történvén, remélhető, hogy az erdélyi gazdasági egyesületnek nem is volt célja, vagy csak legujabban a tervezettel szemben állást

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31., Váci-körút sarok.

A szövetkezet célja:

1. Olesó közvetítés, gazdasági fölszerelés és fogyasztási cikkek beszerzése.
2. Mezei gazdasági termények legelőnyösebb értékesítése.
3. Hitelnyújtás tagok részére.

Bizomány-osztály:

1. Hadsereg-ellátás.
2. Gabona-eladás.
3. Erőtakarományok vétele.

Tűz- és jégkár elleni biztosítások közvetítése.

Hizott marha és sertés

↔ bizományi értékesítése.

Alapszabályt, üzleti értesítőt kívánatra bérmentve küldünk.

Mai számunk 20 oldal.

foglalnia. Nem tudjuk, hogy az erdélyi gazdasági egyesület miként vélekedik és mikép fog dönteni e kérdésben, de miután a közlemény az egyesület hivatalos lapjában jelent meg, kötelességünk azzal érdemileg foglalkozni.

A közlemény az alábbi pontokban vonja össze a szövetség újjászervezésére vonatkozó nézeteit:

Mondja ki a IV-ik országos gazdasági kongresszus, hogy:

„1. a magyar gazdasági egyesületek országos szövetségét Budapesten székelő, teljesen önálló, központi szervezettel és alapszabályokkal kívánja megalakítani;

2. a szövetségbe belépés — az egyes testületek alapszabályainak módosítása nélkül, — bizonyos megállapítandó (mondjuk 6 vagy 12) évi kötelezettség mellett egyszerűen közgyűlési határozattal történjék;

3. ugyanezen közgyűlési határozattal és kötelezettséggel ajánljon fel minden belépő egyesület egy tehetségéhez mért évi összeget a szövetség költségeinek fedezésére;

4. ezen anyagi hozzájárulás aránya szolgál egyszersmind a jogok gyakorlásának mértékéül is“.

A mint a határozati javaslatból látjuk, az „Erdélyi Gazda“ egy igen nagy tévedésben van. A IV. országos gazdasági kongresszus nem elvi jelentőségű határozatokat hozni hivatott a szövetség kérdésében; mert ezen elvi határozatok már a III. országos gazdasági kongresszus által lefektetettek azon hozzáadással, hogy a gazdasági egyesületek ez alapon szervezkedjenek egy új szövetséggé, az évezredes forduló alkalmából.

A IV. orsz. gazdakongresszuson tehát nem a szervezkedés alapelveiről, de a kivétel részleteinek megbeszéléséről, az alapszabályok megállapításáról lehet csak szó. Az elmúlt 30 év alatt a nagygyűlések és a kongresszusok amugy sem tettek egyebet, mint a szervezkedése és elvei felett tárgyaltak és a vége minden ilyen diskusszióknak egy nagy fiasco lett.

Az „Erdélyi Gazda“ ezen javaslata megint csak az elvek felett folytatott üres háborúságot idézné fel, ami nemhogy eredményre vezetne, — — — de a jelenben a higgadtság medrébe terelt s a megoldás előtt álló kérdést újra egy évtizedre is visszavetné. Furcsán is venné ki magát, ha midőn egy kongresszus a szövetség alapszabályainak tárgyalása céljából gyűl össze, először az alapelvekre nézve kellene tisztába jönnie. Az alapelveket már megállapította a III. országos gazdakongresszus; az alapszabály tervezetét pedig a IV. országos gazdakongresszus végrehajtó-bizottsága kidolgozta, és most a központban összeülő kongresszusnak a feladata; különösen pedig azon gazdasági egyesületek kiküldöttjeinek, a kik a tervezethez hozzájárultak, hogy az általuk felállítandó szövetségnek az alapszabályait megállapítsák.

Azzal tisztában volt egy a III. országos gazdakongresszus, mint a IV. országos gazdakongresszust előkészítő végrehajtó-bizottság, hogy a jelen tervezethez különösen eleinte nem minden gazdasági egyesület fog hozzájárulni, mert ezt magával hozza egyrészt a jelenlegi zilált politikai helyzet; másrészt a patriotizmus, amely mindenben veszedelmet lát, ami nem tőle indult ki. Épp ezért minden gazdasági

egyesületnek feltétlenül szabadságában áll, hogy a létesítendő szövetséghez csatlakozzék, avagy ne csatlakozzék.

A melyik azonban a III. országos gazdakongresszus által lefektetett alapelvekhez hozzájárul, annak jogában áll a részletekhez is hozzászólni, ha pedig az alapelveket nem osztja, akkor a IV. országos gazdakongresszushoz sem járulhat hozzá; mert hisz annak fő és egyedüli célja, hogy a III. országos gazdakongresszus határozatai alapján a gazdasági egyesületek szövetségét újjáalakítsa.

Miután pedig az „Erdélyi Gazda“ által publikált határozati javaslat a III. országos gazdakongresszus által elfogadott alapelvekkel alapjában ellenkezik, önként érthető, hogy ezen határozati javaslat a IV-ik országos gazdakongresszuson nem is tárgyalható, azaz, a melyik egyesület ily határozati javaslatot tesz a magáévá, az a IV. országos gazdakongresszushoz sem járulhat hozzá. Miután azonban a IV-ik országos gazdakongresszus végrehajtó-bizottságát liberális elvek vezérik, valószínű; sőt az eddigi tapasztalatok után bizonyos, hogy a mennyiben az erdélyi gazdasági egyesület magáévá tenné az „Erdélyi Gazda“ javaslatait, ugy azoknak készséggel adna helyet. Feltéve már most azon nem lehetetlen két eshetőséget, hogy az erdélyi gazdasági egyesület az „Erdélyi Gazda“ javaslataihoz hozzájárul és hogy a IV-ik országos gazdakongresszus végrehajtó-bizottsága a kongresszuson diskusszió tárgyává teszi ezen javaslatokat, szükséges, hogy előzőleg a javaslat lényegét megvilágítsuk s az illetékes köröket ezen javaslat tarthatatlanságára eleve figyelmeztessük.

TÁRCZA.

A kárpótlás kérdése „véletlen baleset“-nél.

I.

Egy nagyon szomorú történet elmondásához fogok. Tudom, hogy nincs igazam, ezt cselekedve, mert az amugy is keserű életet még jobban émelygősíteni — nem keresztényi foglalatosság. De már elmondom!

Ez a kánikulai hőmérsék, a korán reggel derengő nyári napsugár, kicsalják történetemet.

A csépléshez indultam a Pál-tanyára. Az erdőszélen lovagolva, a távolból tisztán kivehettem a cséplőgép egyhangu bugását, melyet itt-ott szakított meg az etetőnek figyelmetlensége akkor, ha egész kéve rozst merőlegesen csusztatott a dobba. Ilyenkor, mintha a gép haragjának akart kifejezést adni, szaggatott bömböléssel tarkította az augusztusi reggelen inprovizált madárkoncertet.

— Józsi, az etető mán' meg néhány napos asszonykájára gondol, vélekedtem magamban, s feltettem, hogy alaposan megmosom fejét, ha kiérek, amiért az „etetés“-nél máshol jár az esze. A cséplés színhelyét az erdő fásor takarta el előlem, de tisztán vélted hallani, közelebb érve, a gépszij suhogását, a fáradt gőz sipolását, az asztalosok s az elevátor mellett alkalmazott cséplő munkások hangjának zsongását.

Egyszerre velőtrázó sikoltást hallottam, mely ereimben a vért fagyasztotta meg. Egy fájdalmas jankiáltás volt az, mely hajam szálait meresztette az égnek. A gép zakolatára rá néhány pillanatra elnémult s bár alig lehettem az erdősarok mögött a munka színhelyétől néhány száz ölnyre — egy mukkanást sem hallottam — siri csend állott be.

Valami sugta bensőmben, hogy szerencsétlenség történt s eszeveszett vágatással siettem a cséplés színhelyére.

Mire odaértem, néhány pillanat után volt mit látnom.

A cséplőgép állt s a kékinges gatyás munkások hangyaboly módjára tömörültek a gép körül. Pista a pandur, kezeit tördelve lótot-futott a gép fedélzetén a kévenyujtók meg egy alakatlan, véres hustömeget igyekeztek a dob hengere közül kirángatni — Józsinak, az ujdonsült férjnek, hullának minősíthető testét vonszolták elő. Egy pillanat alatt fenttermettem a cséplőgép platóján, hogy a szerencsétlennek, ha lehet, gyors segélyére lehessenek.

Minden késő volt!

Nagyon valószínű, hogy borjuszájú kék ingének balkarja került valahogy a dobba — lehetetlen volt leparancsolni róla a tiszta veszedelmet érlelő ruhadarabot — aztán bekerült keze, karja, testének egész baloldala. A balláb egész térden felül paczal módjára volt összeroncsolva. A fedélzetre kiterített ember alig lélegző, vérbe ázott tetemére tekinteni istenkisértés volt. A rákövetkező percben ráborult sikongva a szerencsétlenre a munkában résztvevő fiatal felesége, őszbe

csavarodott édes apja. ki a pusztuló életben fiát, egyedüli fentartóját könyezte!

A haldokló negyedórai kinlódás után meghalt. A mezőgazdaság ipara áldozatának száma egygyel szaporodott! . . . Szaporodni fog az idén is — jövőre is s ha valaki a regisztrálás e fajtájára adná magát, még a nagyon távolos jövőben is találni fog feljegyzésre méltó eseteket. Oh a „Hivatásának áldozata“ czim alatt a napilapok híreik között állandó rovatot tarthatnának.

A gazdasággal kapcsolatos munkák emberélet-áldozatot követelnek.

Itt a ledülő fatörzs temeti maga alá a szegény, családos apát, amott a homokot szállító fuvarost temeti maga alá a leszakadó partoldal, majd az épülő háznál ledülő állvány öli meg a család fentartóját.

Vége a „véletlen baleset“-nek se szere se száma, melyekért a munkaadó, sőt maga a kárttevő, annál inkább nem érzi magát kötelezve semmiféle kárpótlásra — mert hát édes Istenem — törvényeink nem is kényszerítik rá, már pedig csak a kéményseprő oly okatlan, hogy ott is vakarózzék, — hol nem viszkét.

Fogadni mernék reá, hogy a sikló nekivadulása folytán testileg koldussá tett hivatalnok kemény diót ropogtat, midőn testi ségeért bankókban kifejezett kárpótlást akar elérni. Meg Rovara Frigyes ur is hiába zsörtölösködik a vasut igazgatósága ellen, hogy a lokomotív szikrája által felgyújtott s így elpusztult, lábón álló terméséért kompenzációt nyerjen.

Ó maga írta le valahol, hogy a vasutársaság igazgatósága felajánlott neki egy

Mit javaslat 18 éve leték“ ké

Az gyanánt a szék szövetség. A j hogy a is hozzá hez. Miú egyesüle nem elé den alka sára, u vánvaló, zett prop meghalad

A j volt a főb központj teket egy évenkint kontinuit hajtása, készítése lában mi volna, a ról érdek

Hog egyedül Egyesüle társadalo nyomó r latkozott gresszus

Az vetségi

nevetsége kegyelemde hanem pe juttatni. mazó kár pótlás nél 150 forint Igy szóln Aká jól van!

A m kárpótlás Aká De

teljes léle Itt a bökö csalhatath sék a k lásra? Ez continens ben oly végeredm

A lásokról t tézkednek hogy a v sincs felet ha emléke indítványo félét a m vetkeztébe kás jövője nak testé vetkezett

A di kemény l sem tudta

Mit akar tulajdonképpen e határozati javaslat? Semmi egyéb, mint a mi már 18 éve a „Szövetséges gazdasági egyesületek“ képében fennáll.

Az „Erdélyi Gazda“ által újdonság gyanánt felállított elvek alapján szervezte a székesfehérvári gazdakongresszus a szövetségbe lépett gazdasági egyesületeket. A javaslatban csupán egy az új, hogy a gazdasági egyesületek anyagilag is hozzájáruljanak a szövetség költségeihez. Miután pedig a szövetséges gazdasági egyesületek jelen szervezete senkit ki nem elégít s a gazdaközvélemény minden alkalommal ezen szervezet módosítására, újjászervezésére törekedett, nyilvánvaló, hogy az „Erdélyi Gazda“ jelzett propositiói nem időszerűek s rég meghaladtak.

A jelenlegi szövetségnek épp az volt a főhibája, hogy nem volt egy vezérlő központja, a mely a gazdasági egyesületeket együttesen képviselné és a mely az évenként megújuló nagygyűlések között a kontinuitást a hozott határozatok végrehajtása, az előterjesztendő tervezet előkészítése által fentartotta volna s általában minden oly kérdésnél résen lett volna, a mely a gazdaközönséget közelről érdekli.

Hogy pedig ezen vezér-szerepre egyedül az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ hivatott, azt maga a gazdátársadalom és a gazdasági egyesületek tulajdonképpen belátja s ez irányban nyilatkozott meg a III. országos gazdakongresszus is.

Az O. M. G. E.-tel parallel egy szövetségi központot létesíteni akarni illu-

zorius dolog, mert az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ egymagában is meg tud állani, de a szövetségi központ az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ nélkül nem, vagy ha meg is áll, de oly működést fejt ki, mint a szövetséges gazd. egyesület végrehajtó-bizottsága jelenleg.

Ép ezért reméljük, hogy az erdélyi gazdasági egyesület igazgató-választmánya nem fogja a javaslatokat elfogadni, nem pedig először azért, mert oly szervezetet javasolnak, mely már tényleg fennáll; de főként nem azért, mert ezen állásfoglalása a III-ik országos gazdakongresszus határozataival ellenkező, s könnyen veszélyeztethetné azt a kedvező összhangot, a mely ma a gazdasági érdekeket képviselő tényezők között öröndetesen fennáll.

A diskussziókból és a kísérletekből azt hisszük már elég volt; előttünk fekszik egy tervezet, amelyet a gazdasági egyesületeknek nagyobb része magáévá tesz, ahhoz elvileg hozzájárul, tehát ez alapon az újjászervezkedés felvehető s tovább fejleszhető. Ezt megakadályozni nem, de elősegíteni kell minden egyes gazd. egyesületnek még akkor is, ha a szervezkedés mikéntjével nem értene egyet. Mert a fő az, hogy valami módon az együttes működés lehetővé váljék és a gazdasági egyesületek között az összhang helyreállítsassék.

Mi hisszük, hogy a jelen szervezkedéssel ez eléretik. De azoknak is, akiknek más a nézetük s kétséggel viseltetnek a szervezkedés módozatai iránt, a már létesített szövetség keretén belül mindig módjukban van nézetüknek érvényt szerezni, mert hisz ez a szervez-

kedés nem köt senkit, a szövetség alapszabályai épúgy módosíthatók, bővíthetők, vagy szűkíthetők, mint bármely más gazdasági egyesület alapszabályai s a tagul jelentkező gazdasági egyesületeknek csak ugy módjában áll a kilépés az esetben, ha a szövetség működésével megelégedve nincsenek, mint a jelenben bármely más gazdasági egyesület tagjának. Egy szóval az újjászervezkedés teljesen liberális alapokon tervezetik, s abban éppoly kevéssé lesz preponderans az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“, mint bármely más gazdasági egyesület.

Helytelen tehát az „Erdélyi Gazda“ cikkének az a burkolt célzatossága, a midőn a liberalizmusra hivatkozva az új szervezkedést úgy igyekszik feltüntetni saját javaslata javára, mintha az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a szövetségben saját preponderanciáját óhajtáná érvényre juttatni és biztosítani. Ez egy oly állítás, a mely ellenkezik a tényekkel s legfeljebb arra jó, hogy a gazd. egyesületek között fennálló bizalmat megingassa. Reméljük azonban, hogy a közleménynek ily messzemenő hatása nem lesz s érdeméhez képest napi jelentőségüvé redukálódik.

A gazdaközönség már megelégedte a szervezkedés mikéntje felett való meddő vitákat s végre más irányu tevékenységet is vár a gazdasági egyesületektől. Az újjászervezendő szövetség nemcsak erkölcsi sikereket óhajt ezentul felmutatni, de a mire a jelen válságos viszonyok között leginkább szükség van, közvetlen segélyre siet a gazdának. Hogy miként s mily eszközök által, ezt volt már alkalmunk többször kifejtetni, de szükségét látjuk, hogy arra újból is majd reá térjünk.

Azt hisszük, hogy a létesítendő szövetség ezen kitűzött feladatának teljesítésénél kiváló szerepre hivatott az erdélyi gazdasági egyesület s épp azért hisszük, hogy a létesítendő szövetségben megtalálандja a helyet, a mely helyen multjához és a jelen válságos helyzethez szabott működést fog kifejtetni. R. Gy.

A meghiusult tejkartell.

Olvasóink bizonyára még élénken emlékezni fognak azon cikkünkre, a melyben tizenkét fővárosi tejkereskedő által a mult hó elején létesített kartellról lerántottuk a leplet s felhivtuk termelőinket, hogy a kartell közös akarattal tegyék lehetetlenné, reá mutatván egyuttal az eszközökre is, a melyekkel a kartellező jó urak számításait alaposan keresztelhetik.

Hogy felszólalásunknak meg volt a kellő foganatja, azt a mai postával vett körlevél tartalma eléggé bizonyítja; ime a levél:

„T. cz. A „Köztelek“ egy cikke, melyet az összes napilapok átvettek, egy köztünk létrejött u. n. „Cartell“ szerződést hoz, és azt úgy tünteti fel, mint a mely úgy a gazdaközönségre, mint a fogyasztókra káros hatással lenne, sőt a közérdeket veszélyeztetné.

Mi egy tejszövetkezet részéről sugalmazott ezen cikk miatt hirlapi polemiba nem bocsátkozunk és csak annak kijelentésére szoritkozunk, hogy a köztünk

nevelésesen kicsiny összegű közpótlást — *kegyelemdíj* gyanánt! Ó azt nem fogadta el, hanem peres uton igyekezett jussát érvényre juttatni. — Ott a véletlen balesetből származó kárért igénykeresetét krajezárnyi kárpótlás nélkül utasították vissza! Sőt mi több; 150 forintnyi perköltségben marasztalták el. Így szólnak a §-ok!

Akárki mit beszél — ez így nem jól van!

A munkaközben létrejött „balesetek“-ért kárpótlás dukál.

Akárskövetkezmenyeket reparálni kell! De hát hogyan határozza meg valaki teljes lélekismerettel a gazda felelősségét? Itt a bökkenő! Hogyan állapíttassák meg esalhatatlanul, mily összeg erejéig szoríttassék a kártevő, vagy munkaadó kárpótlásra? Ezek azok a kérdések, melyek fölött continensünk mezőgazdasági s ipari kérdésekben oly sok hetet-havat hordtak össze — végeredmény nélkül.

A „véletlen balesetek“-ért járó kárpótlásokról törvénykönyveink §-ai még nem intézkednek, de szolgáljon elégtételünkre az, hogy a világ „művelt“ nemzete, a francia sincs felettünk előnyben e tekintetben, mert ha emlékezetünk nem csal, 1882-ben *Floquet* indítványozott ugyan egy törvényjavaslat-félét a munkaközben „véletlen baleset“ következtében teljes életére koldussá lett munkás jövőjének biztosítása céljából, de ideájának testté alkotásában a mult télen bekövetkezett halála gátolta meg.

A dió, melyet felakart törni, pogányul kemény lehetett tehát, ha 14 évi zuzás után sem tudta feltörni.

De tárgyaljuk csak kissé ezt a „véletlen baleset“ kérdését — merem állítani, hogy nem is oly unalmas az, mint aminőnek első látszatra feltűnik.

Széles ezen a világon az a regula járja, hogy ha valaki másnak kárt okoz, legyen az készakarva vagy véletlenségből — sőt ha gondatlanságból is — hibáját jóvátenni tartozik.

Már most kinek tartozik hatáskörébe meghatározni azt, hogy a szerencsétlenség — mely emberéletáldozatot követelt vagy testi épséget csonkított — a gazda vagy a munkás hibája folytán keletkezett-e?

A professzionátus törvénytudó a munkást okolja. A Méltányosság, Justiceiának ez a félreismert testvére, meg mindent a gazdára tukmál.

Tessék most a két ellentétes vélemény között elingazodni!

En hajlandó vagyok azt hinni, sőt elismerem, hogy a Corpus juris, az igazság tárháza, egy századok óta alkotott remek mű, melyhez nem szabad szentségtörő kezekkel hozzányulni, de Achilles-sarka, hogy nem láthatta előre a mezőgazdasági életben létre jövő óriási átalakulásokat s azoknak következményeit

A század utolsó felében egy új világ — a munka világa keletkezett, melynek beláthatatlan jelentőségét a halhatatlan gondolkodó, *Saint-Simon* igyekezett megjósolni. Az új világnak speciális jogai keletkeztek, melyek a munkás s munkaadó közötti viszonyt vannak hivatva érczalapra fektetni.

Hiába! Új mentére, új paszomány való!

ságában
ez csat-

országos
t alapel-
an áll a
pedig az
IV. or-
járulhat
egyedüli
gazdakon-
gazdasági
tsa.

„Gazda“
lat a III.
al elfoga-
llenkezik,
rozati ja-
ngresszu-
a melyik
ot tesz a
gazdakon-
a. Miután
kongressz-
ális elvek
gi tapaszt-
hennyiben
magáévá
latait, ugy
t. Feltéve
két eshe-
sági egye-
aslataihoz
országos
zottsága a
yává teszi
ogy előző-
gitsuk s az
tarthatat-

uló életben
e!
lódás után
áldozatának
Szaporodni
ha valaki a
gát, még a
lni fog fel-
Hivatásának
hireik kö-

s munkák
maga alá a
a homokot
a leszakadó
znál ledülő
óját.

nek se szere
ó, sőt maga
érzi magát
— mert hát
em is kény-
kéményseprő
dzék, — hol

ogy a sikló
koldussá tett
t, midőn testi
t kárpótlást
s ur is hiába
ósága ellen,
felgyujtott
néseért kom-

ogy a vasut-
ott neki egy

létrejött megállapodások — ha azok a valóságban megfelelőleg magyarizáltak — nemcsak hogy káros hatással nem bírnak a közérdekre, de sőt hivatva lettek volna a tejkereskedelem egészséges fejlődését előmozdítani.

Mint hogy azonban a téves értelmezés folytán az ellenkező értelem magyarizáltak ki, mi a béke kedvéért és hogy ne adjunk alkalmat bizonyos velünk régi üzleti összeköttetésben álló és általunk nagyrabecsült köröket folytonos izgatásoknak kitenni, a közöttünk létrejött megállapodásokat mai napon megszüntettük.

Budapest, 1896. augusztus hó 14-én.

Felner és Klein, Krausz József, Kohn József, Fischer József, i. j. Klein Gyula, Kohn Jakab és fia, Goldmann József, Tusák Marcell és társa, Klein Péter, Kohn Lajos tejkereskedők. Goldhammer József és Goldhammer Armin üzlei megszűntek.

A tejkartell tehát megszűnt, s mily meghatározó dolog, hogy a „béke kedvéért” szűnt meg. Teljesen igaz, hogy a békére szükség van, de kérdjük, vajon melyik felnek? erős a gyanunk, hogy ennek a nagymérvű békülékenységnek kulcsát nem azon jóindulatban kell keresnünk, a melylyel a kartell létesített tejkereskedők, a termelők iránt viselkedtek, hanem talán abban, hogy az egyszerű huzták volna a rövidebbet, a minél pedig egy békés visszavonulás még mindig lukratívabb üzlet.

Könnyű belátni, hogy ez esetben nem is volt oly nagyon nehéz ellensúlyozni, illetve lehetlenné tenni a kartellezők törekvéseit. Azon fordult meg a dolog, hogy a termelőknek meg legyen adva a mód arra, hogy ezen tejkereskedőkkel megszakhassanak minden összeköttetést s teljesen megvonhassák tőlük a tejszállítást. Erre két mód kínálkozott. Az egyik az volt, hogy a központi tejszarnok szövetkezet hajlandónak nyilatkozott mindazon termelőknek a tejét átvenni — ugyanazon ár és feltételek mellett, mint azt mostanában értékesítették — a kik a kartellistákkal eddigi összeköttetéseiket megszaktani akarták; ily módon a termelők tehát könnyű szerrel megszabadulhattak a tejkereskedők nyomásától, mert terményeik értéke-ítése minden nehézség és fennakadás nélkül biztosítva volt.

A központi tejszarnok-szövetkezet ezen ajánlata már magában véve is fájhatott a kartellben álló tejkereskedőknek, mert ez nemcsak a termelőknek adott alkalmat terményeik tisztességes áron való értékesítésére, de arra is, hogy magukat a kartell nyomása alól emancipálják, sőt mi több azon szándékukat is nagy mértékben ellensúlyozta, hogy a termelőkön kívül a fogyasztókat is megnyuzzák. Valószínű, hogy már ezen ajánlat nyilvánosságára jutása alkalmával gondolkodóba eshettek a kartell fenn vagy fenn nem tartása fölött. Elhatározásukra azonban döntő befolyással lehetett a termelők ellenakciója, melyet egy gazdatársunk felhívására azok terveztek, akik a tejszarnok szövetkezet ajánlatát nem óhajtották igénybe venni. Az volt tervbe véve, hogy ezen termelők vagy maguk létesítsenek egy új szövetkezetet, vagy pedig a kartell sprengolásáig terményüket esetleg minden haszon feladkozásával — de mindenestre olcsóbban mint amazok — egy vállalkozó által értékesítsék.

Ez utóbbi terv megvalósítása egy, esetleg több szövetkezet létesítése révén elkerülhető lett volna, de más megoldás hiányában több, igen tekintélyes quantum tejjel rendelkező termelő egész határozottan késznek nyilatkozott az említett terv realizására is. A termelők mintegy két hét előtt tartott értekezletükön még végleges határozatot nem hoztak, mert ezt a f. hó 23-ára egybehívott nagyszabású értekezlet volt

hivatva megtenni, a mely most természetesen a kartell önkéntes felbontása révén elmarad.

Örvendetesnek tartjuk, hogy a tejkereskedők csupa békességes szándékból felbontották kartelljüket s hogy termelőinket nem kényszerítették, az erőszakot erőszakkal megtorolni. Amde nem tartjuk elegendőnek, hogy termelőink ez ügy felett egyszerűen napirendre térjenek, hanem kívánjuk, hogy vonják is le belőle a tanulságot.

Ezeknek egyike az, hogy ezen kereskedőkkel csak az esetben lépjenek üzleti összeköttetésbe, illetve csak akkor tartásuk fenn velük jövőben is az összeköttetést, ha ők terményük átvételét kellő áron és ideig, szerződésileg biztosítják, nehogy a legközelebbi jövőben a mostanihoz hasonló meglepetéseknek legyenek kitéve. Ha ez nem lehetséges, akkor létesítsenek egy vagy több újabb szövetkezetet, de ne engedjék át magukat a kereskedők önkényének s kapzsiságának.

A másik tanulság pedig az, hogy a termelők a kereskedők kartelljei ellen csak némi összetartással is, védekezhetnek, amint azt ez alkalommal is tapasztalhatták s meggyőződésünk, hogy egyéb a gazda kizsákmányolására alakult kartellekkel is sikerrel megküzdhetnének, ha meg volna gazdáinkban a kellő összetartás, amire annyival nagyobb szükség van, mert a kormány részéről ezek ellen ugyanis semminemű védelemre sem számíthatnak.

Magára a tejkereskedők által beküldött körlevél tartalmára van még néhány megjegyzésünk. Ezen urak a kartell felbontását oly szánalmas argumentumokkal dokumentálják, hogy azon benyomást nyerjük, hogy vagy ők naivak túlságosan, vagy a közönséget s bennünket tartanak túl naivaknak.

Mert bizony mi azt még sohasem hallottuk, hogy a kereskedők a termelők ellen azon czélekből kötnének kartelleket, hogy a kereskedelem egészséges fejlődését előmozdítsák.

Mi úgy tudjuk, hogy a kartelleket azért kötik, hogy általuk vagy a termelést korlátozzák, vagy az árak alakítását tegyék tetszésüktől függővé, a mi pedig nem jelenti a szabad versenyt s egészséges fejlődést, a melynek az alapja a kereslet és kínálat természetes kifejlődhetése. Ebbe avatkozik bele mesterségesen a kartell s az ilyen mű egészséges fejlődés nem a termelők es fogyasztóknak, hanem kizárólag a kartellisták zsebeinek válik javára.

A mi pedig a „folytonos izgatásokat” illeti, — a mit nyilván a „Köztelek”-nek ez ügyben folytatott agitálására vonatkoztatnak — legyenek meggyőződve azon kereskedőink, a kik kartellek létesítése által gazdáink anyagi megkárosítását érzélezzék, hogy mint eddig, úgy ezután is kötelességünknek fogjuk tartani törekvéseiket minden rendelkezésünkre álló eszközökkel meghiusítani, a mi remélhetőleg nem most sikerült utójára.

Különbönb pedig — ha úgy tetszik — béke velünk. J. P.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Tapasztalatok a növénytermelés köréből.

A szikes talajok javítása, mindinkább több s több visszhangra talál a gazdák körében dacára annak, hogy az eddig elért eredmények igen eltérők; a gazdák egy része igen jó eredményeket ért el a szikes talajok gipszezésével, másik része ellenben semmiféle pozitív eredményhez jutni nem tudott. Ennek oka nemcsak az időjárásban s a gipsz helytelen alkalmazásában (mennyiséget s a kiszórás módját tekintve) keresendő, hanem abban is, hogy vakszéken egy évi gipszezés

után feltűnő eredményeket ne várjunk. Nézetem szerint ne is a vakszékek javítása képezze — ez idő szerint — célunkat, hanem a termőszékeket — szikfoltos talajokat — igyekezzünk biztosan termővé tenni gipsz alkalmazásával. És hogy ez lehetséges, erre a gyakorlatban már több esetre hivatkozhatunk.

Legutóbb alkalom volt Markovits Antal ináncsi (biharmegyei) gazdaságában a gipsz üdvös hatásáról meggyőződést szerezni. Nevezett birtokos már 3 év óta használja rendszeresen a gipszet u. n. angyalhullásos földjein, vagyis oly talajain, melyen nagyobb számú és terjedelmű szikfoltok, a más különben jótermőjű földet bizonytalan termésűvé teszik. Vezélve: csakis a szikesfoltokat gipszezni s a gipszszel nem fukarkodni; utóbbi különösen fontos. 2—3 q gipsznek holdankinti felhasználásával, hozzá se fogjunk a telkesítéshez, mert hasznót nem igen fog hajtani.

Rendes körülmények között a szikfoltos földön 10—12 q. gipsz használata mutatkozó kedvezőnek ott, a hol az egész terület egyenletesen behintik. Markovits azonban azon tapasztalásra jutott, hogyha a gipszet az egész földön egyenletesen kiszórjuk, akkor annak nem szikes helyein az ősziék könnyen kifagynak, vagy legalább is érzékenyebbek. Ennek magyarázatát abban keresem, hogy a gipsz a nem szikes földet nagyon porhanyóvá (hamuszerűvé) teszi, s így a fagy behatolását elősegíti. Ehhez hasonló irányu tapasztalást szerzett Kovara is, a könnyebb vályogtalajok meszezésével, a melyekben a meszezés folytán porhanyóvá vált földön az őszi rozs a téli hideget jobban megérezte.

Ezen tapasztalatból kiindulva Markovits Antal csakis a szikes foltokat gipszezi oly módon, hogy négyszögölenként körülbelül 1 kgr. gipszet szór ki.

A gipszet két részletben használja (ősziék alá) és pedig a mennyiség $\frac{2}{3}$ -ad részét a vetőszántás előtt szórja ki, $\frac{1}{3}$ -ad részét közvetlen a vetés után hinti el s boronálja be. Ezen eljárással a legjobb eredményeket érte el, a mennyiben például ez idén is, az őszi buza a gipszezett táblákon átlag 27 keresztet adott holdankint, a nem gipszezett szikes földeken pedig csak 17—18 keresztet, tehát oly többletet, mely nemcsak a gipsz árát téríti meg, hanem tisztá jövedelmet is ad.

Különös érdekléssel bírnak azonban Markovits adatai a gipsz utóhatásának kérdéseiben. Ez ideig egyáltalán semmiféle adataink sem voltak arra nézve, vajjon minden esztendőben szükséges-e a szikes földeket gipszezni, vagy sem. Az ináncsi gazdaságban a három év előtt gipszezett szikesen, a hatás még ma is feltűnő. Az első évben őszi buza volt a gipszezett földön, ezt zab követte igen jó eredménnyel, ez idén pedig tengeri van benne. Ismeretes, hogy a tengeri s szikes talajon egyike a legérzékenyebb növényeknek; a szikes foltokon rendszerint apró marad s kiszül, vagy ha vegetál, meddő, csónélküli hajtásokat hoz. Említett esetben a három év előtt gipszezett földön a szikes s nem szikes helyeken, a tengeri fejlődésében különbség nem volt észrevehető, növekedése, csövesedése teljesen egyforma volt.

A gipsz utóhatása még a talaj struktúráján is észrevehető volt, amennyiben a szikes foltok még eléggé porhanyók voltak. Az ináncsi gazdaságban elért kedvező eredmények folytán, Bihar vármegyében mindinkább terjed a termőszikes talajok gipszezése, mely alkalommal azonban ismételtén kitűnt, hogy 3—4 q gipsz használatával nevezésre érdemes eredmények nem érhetők el.

Miután az ináncsi gazdaság Szalonta közelében fekszik, az itt elterjedt s nevezett gazdaságban is természetesen „szalontai lófogu tengeriről” akarok még röviden megemlékezni.

A „szikes” déken oly parasztföld mesztik. Igaz 2—3 teljes gerelaku e mélyen ül s csutka métermázs met ad.

A szikes földről különben mert sehogy rit nem lehet tait termes tengerit 10 fogu tengeri buza elő ámbár Szalonta buzát, hanem vidéken igaz őszi buza gerit mint figyelemre méltó erős level det ad.

Az o állomás, fonságait, lesi kísérlet vidékén, mint ez az is kitűnik,

EZRE

A deb gaz

A mülkájében gazdáinak vele bőve

Az megtekint s az Alföld előnye s mi, tekint

Föld- és as

A „szalontai lófogu tengeri“ Szalonta vidékén olyannyira elterjedt, hogy még a parasztföldeken is kivétel nélkül ezt termesztik. Igen bőtermő féleség, száranként 2—3 teljesen kifejlődött, végig benőtt, hengeralaku csövet hoz; lisztes szemei hosszúak mélyen ülnek a csutkában, miért is a szem s csutka közötti arány igen kedvező; egy métermázsa csöves tengeri 80—84 kg. szemmet ad.

A szárazságnak kitűnően ellentáll, miről különben az idén is meggyőződhettem, mert sehol az egész vidéken oly szép tengerit nem lehetett látni mint ott, a hol a szalontait termesztették. Érése a közönséges magyar tengerit 10—12 nappal megelőzi s így a lófogu tengeriktől általában eltérően, az őszi buza előveteményeképpen is szerepelhet, ámbár Szalonta környékén tengeri után nem buzát, hanem tavaszt vetnek, mert az ugyane vidéken igen elterjedt magbúkköny képezi az őszi buza előveteményét. A szalontai tengeri mint takarmánytengeri (esalamadé) is figyelemre méltó, mert lédus szárával, nagy, erős leveleivel nagymennyiségű esalamadét ad.

nagy asztal. A bejáratnál balra eső rész Debreczen város kiállítása, a jobboldali rész Hajdumegyéé.

Debreczen város kiállítása szerves egészét adja a város mezőgazdasági életének. Két nagyobb szabású térképen a város művelési ágai és talajviszonyai vannak feltüntetve, melyeket két talajállvány egészít ki.

A talajállványokon Debreczen Tiszavidékének s ezzel együtt a Nagy-Hortobágy talajai; a másikon a Nyirvidékhez tartozó talajok vannak.

E talajállványokon 6—6 egy méter hosszú üvegesőben a talajok természetes rétegződésüket mutatják; megfelelően a talajtérkép talajmetszetének, mely Debreczen határát keletől nyugotig mintegy 70 kilométer hosszú vonalban feltárja.

A falterületet Debreczen város Hortobágyát, állatállományát, gazdasági képét feltüntető 18 olajfestésű és két fotografiai kép foglalja el. A képek mind eredeti főlvételek s Chilynszki lovag debreczeni fényképész műterméből kerültek, ki azokat nagy gondnal állította össze. Ott találjuk e képeken megörökítve a „déliabos sikot“ a hortobágyi

Népesség, népességi, eloszlás, mezőgazdasági termelés, az állattenyésztés viszonya a földmíveléshez, takarmánytermelés és állattenyésztés, a talajerő egyensulya és a termelés értéke vannak feltüntetve. Ezt követik az egyes állattenyésztési ágak ismertetése, majd a meteorológiai viszonyok igen szép kivitellű táblázatokban Debreczen 183,000 holdas határterületének hü képe van ezekben visszatükrözve, a mint az ma áll.

Az asztalon, mely a fülke középrészét foglalja el, legfelül van egy miniatűr 7-es fogat teljes felszereléssel, amint a gazda lóhátról a bodri kutyától követve kíséri a fogatot. A szekér minden részében hü utánzata annak, amit azon a vidéken használnak, vendégoldal, rudaló kötél, bogrács, esohány, fejsze, vasvilla képezik kiegészítő részét. Még ekkörül alantabb a debreczeni talyiga, egyéb eszközök, diszítésül a debreczeni háló vannak ott. Kiegészíti az egészet a pásztorok asztala, a kivágott szék a bográcsfal, meg a kisszék, sőt még ide is jutottak termények.

E csoportban talált elhelyezést a közepe asztalon László Albert debreczeni

172. ábra. Törzsgulyabeli tehének.

Az országos növénytermelési kísérleti állomás, felismerve ezen tengeri kitűnő tulajdonságait, 2 év óta nagyobb szabású termelési kísérleteket folytatott vele az ország több vidékén, kivétel nélkül igen jó eredménnyel, mint ez az állomásnak 1896-diki jelentéséből is kitűnik,

Kerpely Kálmán.

EZREDÉVES KIÁLLITÁS.

A debreczeni és hajdumegyeyi gazdák csoportkiállítása.

A mezőgazdasági esernök 30. számú fülkéjében látható Debreczen és Hajdumegye gazdáinak kiállítása, mely megérdemli, hogy vele bővebben is foglalkozzunk.

Az összbenyomás, mely e kiállítás megtekintése után keletkezik, igen kedvező s az Alföld gazdasági rendjének minden előnye s minden hátránya kifejezésre jut, a mi, tekintve a kiállítások célját, így helyes.

Föl van használva a fülkében az egész fal- és asztalterület, a középrészen meg egy

esárdát, a mátai állatkórodákat, kannyáját a Hortobágy mellett, itatást a négy gému kuttánál, az óhati börgazdaságot, mént a törzsménésből, bikát a törzsgulyából, czifra ménest, nándori birkanyáját, magyar kosnyáját, hármashalmi pásztortanyát, az öreg Hüze vasalóját, bikagulyát, a törzsgulya teheneit, legelő juhnyáját, Fülöp gulyáját, két képet egy tipikus debreczeni tanyáról stb.

A képek alatt végig futó asztalterületen helyezték el a gazdák által kiállított termények, melyek az alföldi gazdaság általános jellegét tükrözik vissza. Vajmi kevés változatossággal kalászosok, tengeri. De felcsillan mégis a haladás, úgy az élőlő, mint az egy nyári takarmánynövények fakadozni induló termelésében.

A fülke bejáratjának baloldalig belső falterületén a pásztorok ma használt szerelvényei vannak felrakva, fokos, juhászbot, pipa, kostök, tűzszerszám, kulacs, füttyök stb. Alatta a vidék gyérházi, ipari czikkei a mezőgazdaság köréből, mint seprük s egyebek nyertek elhelyezést.

Az asztal középrészén két testes kötetben leljük Debreczen régebbi és újabb mezőgazdasági statisztikájának hü képét.

könyvtárú mezőgazdasági számvetési könyveivel.

A debreczeni gazdák csoportkiállításának képeiből bemutatjuk a következőket: 1. A törzsgulya tehenei. 2. Bikagulya. 3. Mén a törzsménésből. 4. Kan nyáj a Hortobágy vize mellett. 5. Kosnyáj a nyirónél. 6. A mátai kórodák.

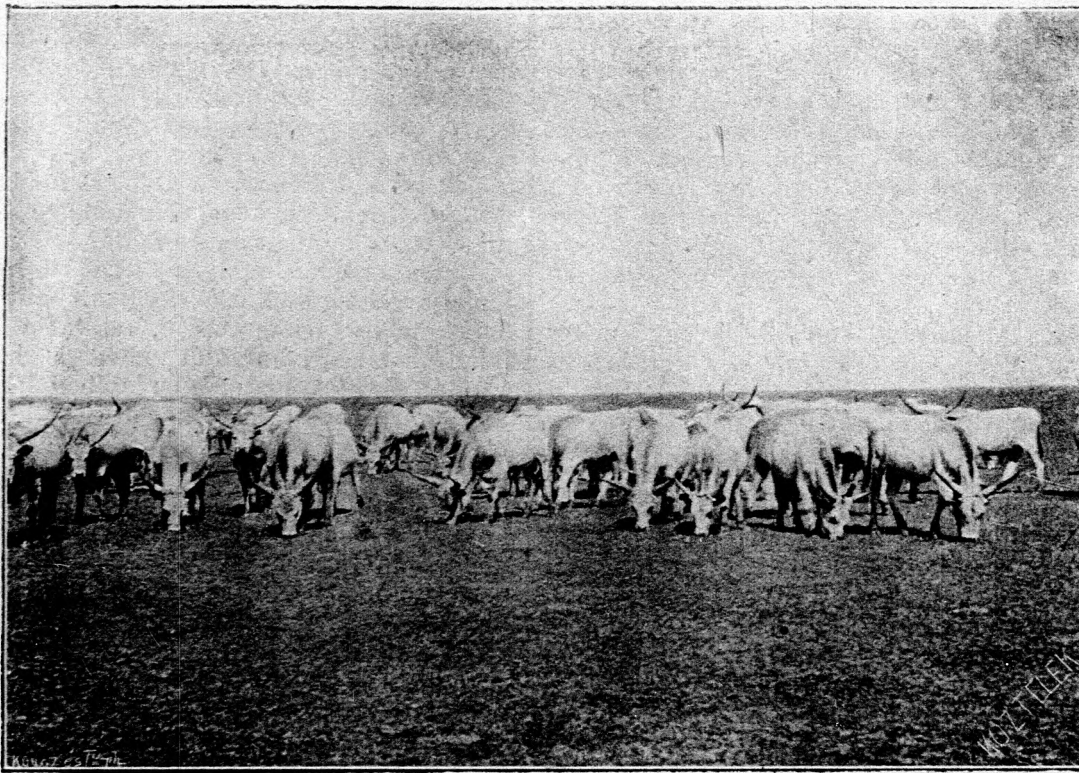
Egy kis hortobágyi részlet ez, amint az ottani élet egészében jelentkezik.

A fülke jobb oldalát a hajdumegyeyi gazdák csoportkiállítása foglalja el.

A falterületen van a megye talajterképe és művelési ági térképe külön községek szerint jelezve.

E képeknek kiegészítő részét képezi két talajállvány 8—8 darab egy méteres üvegesővel, melyekben a talajok vannak rétegződésük szerint. Megtaláljuk ezekben a Tiszavidék legtelevényesebb agyagjától a szikig és a sivó homokig minden változatát.

A megye mezőgazdasági viszonyai a két nagy térképet körülvevő kisebb képeken nyernek feltüntetést. A megye 10 községe szerint csoportosítva a népesség, a népességnek a mezőgazdasághoz való viszonya.

173. ábra. Bika-gulya.

A termő és terméketlen területek aránya, a földhasználat művelési ágak szerint.

Majd ezután következnek a termelés a szántóföld használata. A kiállítások céljának megfelel egy másik csoporttáblázat, mely a főbb mezőgazdasági termények évi átlagos termésmennyiségét, az abból való szükségletet és a forgalom céljaira maradó mennyiségeket tünteti fel külön-külön a megye 20 községére, megjelölve a termények minőségét is. Aki a forgalom mértékére tájékozódást keres, az ez irányban teljes képet lel.

Ezeket követik az üzemi adatok és az állattenyésztés szám- és értékbeli viszonya, majd az egészséget a meteorológiai adatok grafikonjai fejezik be. A termények elég jellegzetesek, jók. Takarmánynövények termelése fokozódóban van, sőt már kender is termeltek, melynek eredményét is bemutatták. A megyében az olajtés is otthonos s jóminőségű olaj és olajpogácsa állítatik elő egyes helyeken. A háziipari cikkek készítése kezdetleges fokon áll, mindazonáltal példáit látjuk a kerítésmintákban, a szakajtókócsarak készítésében és egyebekben.

A fülkében úgy debreczeni gazdák, mint a hajdumegyeiek igen jó minőségű rétiszenákat állítottak ki s ezek közé különösen az előbbieket hortobágyi szénát, az utóbbiak pedig sziki szénát. De van közöttük azért aljas fekvésű rétekről került sásos szénát is.

Az egész kiállítás összbenyomása kedvező s nagy gond volt arra fordítva, hogy úgy Debreczen, mint Hajdumegye gazdasági képe nyerjen ezredéves kiállításunkon kifejezést.

Ugy a debreczeni, mint a hajdumegyei gazdák csoportkiállításának összes munkálatait Szűts Mihály, a debreczeni gazdasági tanintézet igazgatója végezte. Neki jutott a feladat az anyagbeszerzésre, a statisztikai munkálatok anyagának gyűjtése feldolgozása és rendezése körül. A kiállítás rendezését Budapesten szintén ő maga végezte. És meg is látszik az egész kiállításon nemcsak a szakértő gondos keze, de egyszersmind az a szeretet, a melylyel ezen nagy anyagot oly lelkesedéssel egybeállította, hogy abból Debreczen és Hajdumegye gazdasági helyzetének képe teljesen kidomborodik.

SZÖLŐSZET, KERTÉSZET.

Rovatvezető: Angyal Dezső.

A nyári barackfák megifjításáról.

Elégé ismert jelenség mindazok előtt, a kiknek kertjében nyári vagy kajszinbarackfák állanak, hogy azok — nevezetesen bőtermések után — felkopaszodnak, koronájuk szabálytalanul szétterjeszkedik és ennek következtében terméshozamuk is jelentékenyen alább száll, a mennyiben csak az ágak végén lévő éves vesszőkön hoznak termést. Hogy ezt megérthessük, tudnunk kell, mikép a nyári barackfa is, mint a csonthéjasok általában termő rügyeiket mindenkor az egyéves, vagyis tavaly fejlődött részekben hozzák és ott, a hol egyszer termést hoztak: többé nem fejlesztenek termőrügyeket, hanem ismét az egy éves képződményeken, a minék következtében beáll az idősebb részek elhalása, vagyis a fa felkopaszodása. Különösen szembetűnő ez ott, a hol nagyobb mennyiségben találhatók az

idősebb ágakon és galyakon a termőnyársak, a melyeket a csonthéjas fáknál bokréta-nyársaknak mondunk, hogy az almás termésük termőnyársaitól, a melyek egészen elmentés természetűek, megkülönböztethetők legyenek.

A bokréta-nyársak 1—5 cm. hosszú, gyenge hajtások, a melyek feltűnően rövid izkőzökkel és tömötten álló rügyekkel bírnak. A nyári barackfáknál a tavaszi metszés idején jól meg lehet különböztetni, hogy a bokréta-nyárs végén lévő csucsrügy rendszeren magányosan áll, ellenben az oldalrügyek, hol párosan, hol hármasan, hol ismét szinte magányosan állanak. Ha már most megindul a nedvforgás a csucsrügy rendszer fejlettség mellett ismét egy rövid bokréta-nyársat fejleszt, az oldalrügyek pedig virágot, illetve gyümölcsöt hoznak. Ott, hol hármasan állanak az oldalrügyek, néha a középső nyulánkabb, karesubb rügy szinte fejleszt egy új bokréta nyársat. Gyakran megessik azonban, hogy a bokréta-nyárs nem képes hajtást fejleszteni, a mennyiben a nagyszámban kötődött gyümölcsök az összes tápanyagkészletet abszorbeálják és azok a rügyek, amelyekből hajtásoknak kellett volna fejlődniök, lehullanak. Midőn a bokréta-nyársak termésüket megérlelték, a nedvek elhúzódnak egyéb lombos részekbe és ezek elhalnak, a mi által beáll a felkopaszodás, mint azt már fentebb érintettem volt is.

Ezen a bajon csakis az által segíthetünk, ha a fa koronáját megifjítjuk vagyis visszametszük az egyes ágakat, annyira, hogy a nedveket visszaszorítsuk a meghagyott részekbe, a hol is a bővebb tápanyag folytán életre kelnek a rejtett rügyek és új hajtásokkal népesítik be a kopasz ágcsomókat, a melyek aztán ismét bőven teremnek, míg újból be nem áll a megifjítás szükségére vagy a fa el nem vész.

Sokszor hangoztatott és alapjában véve helyes nézet az, hogy a csonthéjas fák és így természetesen a nyári barackfa is, nem tűrik a metszést, a mennyiben az eltávolított ág vagy galy helyén a mézgásodás lép fel és az illető fának időelőtti vesztét okozza. Csakhogy ezt úgy kell értelmezni, hogy tavasszal nem szabad ezen fákról nagyobb ágcsomókat eltávolítani, mert ekkor az erős nedváramlás következtében a mézgásodás majdnem biztosra vehető. Ha ellenben ezeken nagyobb metszéseket akkor végzünk, a

174. ábra. Mén a törzsménesből.

midőn a nedv akkor a méz

Eppen eddig ilyen láttam, hogy masabb, mert detlenül hag mézga. Szin sebekben a val a tél fol mat akadály ugyan határ sérleteim es tak és anná többi csonth pedig a szily ez időtájt já tal, miért is dést arra, h velem együ kísérleteket, oldható legy Szándé

eseresznye- nél már elev eredményt e őszibarackra tom az elvé mert ez ugy harmadik é hozzá még: mindenkor s fáé. A cseres dos életü fa, igényli, miér be ennek sz tehát fiatal megelégedve pedig a rövid kimerülne.

Ellenbe fának augus tudvalevőleg ben is hajlatás keresztül mivelet, a m segélyével a hogy a fának madjon egyr ezélt óhajtu a reá követk megrakodjan az egyes ága jezni, a mely

midőn a nedvforgás már hanyatlófélben van akkor a mézgásodástól nem kell tartanunk.

Eppen a nyári barackfáknál végeztem eddig ilyen ifjítási kísérleteket és úgy találtam, hogy *augusztus hava erre a legalkalmasabb*, mert ilyenkor még a készakarva fedetlenül hagyott sebekben sem igen támad mézga. Szintugy nem tesz kárt a hegedő sebekben a téli fagy, hanem tavasz nyitásával a tél folyamán szünetelt hegedési folyamat akadálytalanul megy végbe. Nem merem ugyan határozottan állítani, mert eddigi kísérleteim csak a nyári barackfára szorítottak és annál tökéletesen beváltak, hogy a többi csonthéjas gyümölcsfák, nevezetesen pedig a szilva és meggynek megifjítása is ez időtájt járhat a legkevesebb kockázattal, miért is elég fontosnak tartom e kérdést arra, hogy azok, kiknek alkalmuk van, velem együtt tegyenek mentül behatóbb kísérleteket, hogy ezek alapján ez megoldható legyen.

Szándékosan hagytam felemlítetlenül a cseresznye- és őszibarackfákat; mert ezeknél már eleve sem remélek valami kedvező eredményt elérhetni. All ez különösen az őszibarackfára, a melynél ezélszerűbbnek tartom az elvénytült fa helyére fiatalított ültetni, mert ez ugyis az ültetést követő második, harmadik évben már meghozza termését, hozzá még: a fiatal erőteljes fa gyümölcse mindenkor szebb, fejlettebb, mint az öreg fái. A cseresznye, mint saját alanyán százados életű fa, a megifjítást különben nem igényli, miért is ennél legelőbb akkor állana be ennek szüksége, ha termésnek indult, tehát fiatal fáink gyümölcésével nem lennének megelégedve és azt átkellene oltani, vagy pedig a rövid életű törpe alanyon időelőtt kimerülne.

Ellenben sikert ígérő lehet a mandulafának augusztusban való megifjítása, a mely tudvalevőleg új hajtások fejlesztésére különben is hajlandó szokott lenni. Maga az ifjítás keresztülvittele lényegileg igen egyszerű mivelet, a mennyiben visszametszük fűrész segítségével a korona minden ágát annyira, hogy a fának lehetőleg szabályos alakja támadjon egyrészt; másrészt azáltal azon célt öhajjtuk elérni, hogy a kopasz helyek a reá következő évfolyamán új hajtásokkal megrakodjanak. Eppen e miatt nem lehet az egyes ágak hosszúságát számokban kifejezni, a melyre különben sincsen szükség;

175. ábra. Kan nyáj a Hortobágy parton.

mert hisz megmutatja ezt a megifjítandó fa állapota. Arra azonban mindenkor ügyelni kell, hogy az egyes ágak ott metszessenek vissza, a hol kisebb mellékágak vagy galyak vannak, mert ezek lényegesen elősegítik a metszés folytán támadt sebek behegedését.

Végül még csak azt jegyzem meg, hogy igen ajánlatos az ilyen megifjított fák alját ősszel felásni és megrágyázni; nemkülönben a törzs és vastagabb ágak elhalt és feleserepedett kérgét, vigyázva, hogy az élő rész meg ne sértsék, lekaparni és utána frissen oltott méz, marhatrágya, vér és megfelelő mennyiségű vízből álló keveréssel bemeszteni, szükség esetén ezt megismételni, hogy egy késfoknyi vastag réteg borítsa a törzset és a vastagabb ágakat. Ez a bemeszelés nemesak a fagyfoltok képződését akadályozza meg, hanem a fa egészséges sima kérget is nyer, a mi lényegesen előmozdítja annak élénk tenyészetét.

Angyal Dezső.

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Dr. Liebermann Leo.

A kémikusok nemzetközi kongresszusa Párisban.

I.

Egy érdekes észlelet.

Pár héttel ezelőtt Párisból, hova az alkalmazott vegytannal foglalkozó vegyészek nemzetközi kongresszusára a földművelésügyi miniszter által kiküldtettem, többekkel együtt kirándultam Grignonba, az ottani gazdasági iskola megtekintésére.

Ez alkalommal *Dehérain* az ismert mezőgazdasági vegyész és buvár, bemutatva kísérleti telepét, hol különösen a drainvizek vizsgálata játszik nagyszerepet, a következő érdekes esetet beszélt el.

Egy tanár kollegája egyszer felkérte, vizsgálja meg egy talajmintát, melynek összetétele már nem tudom mi okból, különösen érdekelte. *Dehérain* a munkát szívesen elvállalta és nemsokára kapott is egy zsák földet.

A vízben oldható alkatrészeket vizsgálva, különösen feltűnt, hogy a *salétromsav* mennyisége rendkívül nagy, annyira, hogy *Dehérainnak* azon gyanuja támadt, hogy a földet, melyről különben tudta, hogy trágyázva nem lett, vagy olyan zsákba tették, melyben talán azelőtt chilisalétrom volt, vagy hogy a földdel telt zsákot, műtrágyát tartalmazók közé tették a szállítás alkalmával.

Ezen gyanuját közölte a beküldővel s felkérte, hogy küldjön másik mintát. Ezt is megvizsgálva, megint nagy mennyiségű salétromsavat talált nemcsak, hanem ismételt vizsgálatok alkalmával konstátálta, hogy a salétromsav mennyisége a szoba padlóján kiterített földben folytonosan szaporodik.

Más származású földekkel ugyanazon tapasztalatokra jutott, úgy, hogy nem kétkedhetett többé abban, hogy a földnek nitrogéntartalma alkatrészei azok, melyek kedvező körülmények között gyorsan lényessavvá alakulnak.)

De nem ezen átalakulás maga az, a mi különösen érdekes, hiszen jó ideje már an-

176. ábra. Kosnyáj a Nyirőnél.

nak, hogy tudjuk, miszerint a talajban nitrifikáló, azaz a szerves kötésben levő nitrogént, salétromsavvá változtató anyagok fermentumok vagy gombák tényleg vannak, hanem érdekesek éppen azon viszonyok, melyek között ezen anyagok legélénkebben hatnak s melyek körülbelül ugyanazok, melyek a gombák működésére általában kedvezően szoktak hatni.

Dehérain azt találta, hogy a salétromsavképződés leggyorsabb a jól porhanyított, gyengén megnedvesített, mérsékelt p. o. közönséges szobahőmérséknel tartott földben. Még jelentékenyen szaporodik a salétromsav, ha a földet többször megforgatjuk. Így kezelt földből a víz tetemesen több salétromsavat von ki, mint nem kezeltből.

A talajok nitrifikáló (salétromsavkészítő) képességéről ezután a kísérleti telep drainvizei vizsgálatának tanulmányozása alkalmával *Dehérain* azt találta, hogy a talaj ezen képessége tavasszal, tehát akkor legcsekélyebb, mikor a növényzetnek leginkább volna salétromsavra szüksége.

A gazda tehát igen gyakran kénytelen, azon czélból, hogy vetéseit jó karba hozza,

chilisalétromra egy év alatt. Látni ebből, hogy a nitrogénmegtakarítás kérdése mily nagy fontosságú dolog.

Dr. Liebermann Leó.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

257. sz. kérdés. Városunkban az u. n. előfogat rendelés áll fönn, vagyis azok kik fogattal bírnak, kötelesek a rendőrkapitány fölhívására fogatot bizonyos megkivánt időben előállítani, hogy p. o. katonai vagy más személy városunkból egy vagy más helyre elszállíttassék. Ily módon a fogattulajdonosok kötelezve vannak évente 3-4-szer is fogataikat rendelkezésre boesájtani, míg ellenben azok, kik fogatot nem tartanak és legyenek az utóbbiak bármily vagyonosak erre fölhíva sohasem lesznek. Tisztelettel kérdem tehát mily törvény alapján vannak a fogattulajdonosok erre kötelezve? Igaz, hogy kilométerenkint néhány krnyi fuvar-

A vadzab (*Avena fatua*) magról szaporító egyéves gyom, melynek magja a földben csirázóképességét több éven át megtartja, a magját a szél messzire széthordja. A vadzabbal kevert miveleti zab magja bárminő munkával sem tisztítható meg.

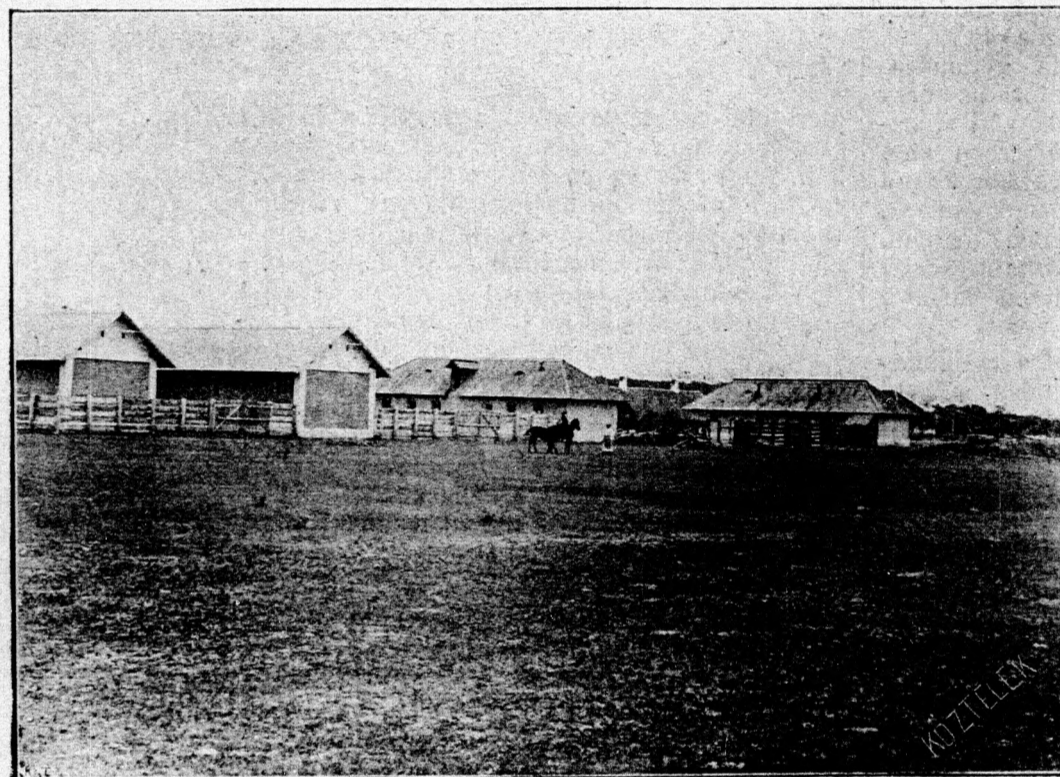
Első dolog tehát oly zabot, melyben vadzab van, vetőmagul semmiszin alatt sem használni, hanem megdarálva vagy zúzva fel-takarmányozni, ellenesetben a trágyával ujjalag kivisszük a földre.

További teendők kiint a földön tartószántás s ősszel mély szántás, továbbá takarmány s kapás növények termelése. A zölden levágandó takarmány-növényekkel legjobban pusztítható.

Miután a vadzab termését a szél széthordja, teljes kipusztítása csakis oly módon érhető el, ha a környéken mindenki rendszeresen védekezik terjedése ellen. ☐

Meddig lehet a borjas tehenet fejni.

Felelet a 256-ik kérdésre. A kérdés első részére kimerítő felelet foglaltatik „Elvetelés” című közleményünkben, azért csak

177. ábra. Korodák a Mátán.

a drága chilisalétromot mint fejtrágyát használni, daczára annak, hogy földjében különben elég nitrogén van.

Dehérain reményli, hogy ezen költség-től a gazdát megfogja kímélni. Miként? Egyszerűen úgy, hogy télen alkalmas, nem hideg helységben földet jól porhanyitva és gyengén, p. o. hetenként egyszer megnedvesítve kiterít, és azt lapáttal többször megforgatja. Tavasszal ezt a földet, melyben tehát a salétromsavat képző gombák mesterségesen felszaporítottak és életerősekké tétettek, kiszórja a szántóföldre. A szántóföld tehát ily módon ugyiszólván be lesz ojtva salétromsavat képző gombákkal vagy fermentumokkal.

Dehérain még csak az idén tette meg első kísérleteit s ezért eredményekről még nem beszélhetünk; de a dolog oly egyszerű s legalább elméletileg oly rationalis, hogy utánzásra érdemes, annyival is inkább, mert a kísérlet ugyiszólván semmibe sem kerül.

Európa mezőgazdasági czélokra 1895-ben összesen 9.462,999 m.-mázsa chilisalétromot fogyasztott, melyből Magyarországra 109,026 m.-mázsa esik. A chilisalétrom árát 12 frt-al véve fel, az európai államok együtt 113.555,988 és Magyarország 1,308,312 forintot költött

díjat fizetnek, csak hogy ezen u. n. előfogat-díj oly csekély hogy alig jöhet számításba. De nem is utóbbi a lényeges, hanem vajjon kötelezhető-e béke időben azon adófizető polgár ki fogattal rendelkezik, előfogatot előállítani.

P. Podluzsány

S. A.

Feleletek.

Vad bodza és vadzab irtása.

Felelet a 251. számú kérdésre. A borzág (vad bodza) mint gyöktörzsszel bíró évelő gyom nehezen irtható ki a talajból. Irtani csakis fekete ugar tartással, kapás s takarmánynövények termesztésével lehet, ha ezt rendszeresen több évig alkalmazzuk. Fődolog, hogy a borzág megjelenő hajtásait folyton pusztítsuk s gyöktörzsét ezzel kigyön-gítsük. Ezt különösen kapás és takarmánynövények termesztésével érhetjük el, továbbá azzal, ha a borzág hajtásait szükség szerint, annyiszor a hányszor kell lecsapatjuk. Ily eljárással a borzág földben élő gyöktörzsei kimerülnek s végül is tönkre mennek, de hogy erre nem egy, hanem több év szükségeltetik természetesen.

annyt jegyzünk meg, hogy az elvetelés a 7-ik hónapban történvén, ragados abortusra van gyanunk s ennelfogva azon eljárást ajánljuk kérdésttevő figyelmébe, mely idézett közleményünkben ezen elvetelésre nézve foglaltatik.

A mi aztán a kérdés 2-ik részét illeti, arra az a feleletünk, hogy a „borjas” tehenet fejni akármeddig lehet, azonban a „vehes” tehenet a leellésig fejni nem czélszerű, vagyis a teljes fejést a leellés előtt legalább egy hónappal fokozatosan el kell hagyni, és mindinkább kevesebb tejet fejtén ki az állatból, a fejéssel végre fel kell hagyni egészen úgy, hogy a szülés előtt legalább is 3 héttel az állat már szárazon álljon.

Azt bizonyára tapasztalta a kérdésttevő, hogy minél inkább közeledik a leellés ideje, annál inkább elapaszt az állat. A szervezetnek természetből nyert élettani működése már az, hogy az anya azerőit a vehem táplálására gyűjti és fordítja s ezért legokosabban az cselekszik, a ki fejős marháját már 2 hónappal a leellés előtt nem zsarolja többé a fejéssel.

Amennyiben azonban itt finanziaális érdekeink nagy súlylyal esnek a mérlegbe

nagyon az elléról s iiben 1zon aben adbövenrányosott mo nyire radjun kívána

IV. OrskieméA gazdaA megsTárca.

Tapasz

A debr

A nyár

A kém

Dr. J

Levélsz

Vegyes

Keresk

Budape

trágy

üzlet

ron.

vásár

Buda

lövás

szuro

frt b

Szerke

Kiskun

Tolnay

Bónis

Agoston

nyát.

gyet v

leányá

és váro

gyar-O

dalmi

kir. kö

Berhid

gazda

letek

elvi k

és a

jelent

a má

sági

zottsá

gazd.

Illyés

Géres

gazd.

u. p.

Almá

Vécs

Szat

Istvá

Szuha

Sánd

Kend

Istvá

Györ

Szeö

bizotts

János

Kápo

utca

Endr

let: P

Nánd

nagyon meggondoljuk, hogy két hónappal az ellés előtt már lemondjunk a tejhozamról s innen van, hogy a legtöbb tehenészetben 1 usque 1½ hónapig áll csak a szárazon a tehén, avagy hogy némely tehenészetben addig se áll szárazon.

„Elvetelés“ című közleményünkben is bőven esetelve van a zsaroló fejésnek hátrányos hatása a vemhes tehénre s már az ott mondottak is arra intenek, hogy amennyire pénzügyi érdekeink megengedik, maradjunk állataink fejésében is a természet kívánalmaihoz lehetőleg közel. *Mi.*

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
IV. Országos gazdakongresszus. — Burgonya-kiemelő-géppróba.	1199
A gazdasági egyesületek szövetsége.	1199
A megszünt tejkartel.	1201
Tárca. A kárpótlás kérdése „véletlen baleset“-nél	1200
Növénytermelés.	
Tapasztalatok a növénytermelés köréből. <i>K. K.</i>	1202
Ezredéves kiállítás.	
A debreczeni és hajdúmezei gazdák kiállítása.	1203
Kertészet, Szőlőszet.	
A nyári barackfák megifjításáról. <i>Angyal Deszö.</i>	1204
Gazdasági vegytan.	
A kémikusok nemzetközi kongresszusa Párisban. <i>Dr. Liebermann Leó.</i>	1205
Levelszekrény.	1206
Vegyesek.	1207
Kereskedelem, tőzsde.	1208
Budapesti gabonatőzsde. — Vetőmagvak. — Műtrágyák. — Heremagvak plombozása. — Szeszüzlet. — Élelmiszerek a budapesti hetivásáron. — Budapesti takarmányvásár. — Állatvásárok: Gazdasági és tenyésztéshavásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai sertésvásár. — Budapesti szurómarhavásár. — Ingatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül).	1209
Szerkesztői üzenetek.	1209

Eljegyzések. *Mészöly László* dr. Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye aljegyzője jegyet váltott *Mohorán Tolnay* Gedeon földbirtokos leányával *Mariskával*. — *Bónis István* rendőrségi segédfogalmazó, eljegyezte *Agoston Ilonát*, *Agoston Lajos* huszti földbirtokos leányát. — *Vojta Antal* magy. kir. honvéddhadnagy jegyet váltott *Trenchényi Antal* szabadkai nagybirtokos leányával, *Annával*.

Házasságok. *Kellner György* okleveles gazdász és városi állatorvos oltárhoz vezette *Sayer Adélt* Magyar-Óvárott. — *Ivanics Ferencz*, gödöllői koronaadalmi erdőtiszt oltárhoz vezette *Jánosy Pál* gödöllői kir. közjegyző özvegyének leányát, *Olgát*.

Halálozás. *Bezerédi Bezerédj Imre* meghalt Berhidán.

Az országos gazdakongresszus és a gazdasági egyesületek. A gazdasági egyesületek szövetségének alapszabálytervezetéhez elvi hozzájárulásukat ujabban a győrvidéki és a csanádmezei gazdasági egyesületek jelentették be, hivatalos kiküldötteiket pedig a már közlötték kivül a következő gazdasági egyletek és megyei mezőgazdasági bizottságok nevezték meg. *Torda-Aranyosmezei gazd. egyesület:* *Dr. Horváth Miklós* Torda, *Illyés Albert* Mező-Sályi, *Veres Sándor* Géres, *Nagy Miklós* Torda. *Komárommezei gazd. egyesület:* *Baranyay Géza* Kurtakeszi u. p. *Marcelháza*, *Weininger Mátyás* Duna-Almás. *Szatmármegyei gazd. egyesület:* *Báró Vécsey József* Sárköz, *Domahidy Sándor* Szatmár, *Kovács Eduárd* Homok, *Domahidy István* Domahida, *Szuhányi Lajos* Csenger, *Szuhányi Ferencz* Csenger, ifj. *Böszörményi Sándor* Pettyén, *Kölcsény Antal* Mikola, *Kende Elemér* Nagy-Ar, *Kende Zsigmond* Istváni, *Szerdahelyi Agoston* Veres, *Pethő György* Csegöld, *Szeőke Sándor* Udvari, *Szeőke Barna* Udvari. *Hevesmezei mezőgazd. bizottság:* *Beőkonyi Viktor* Ludas, *Samassa János* Eger, *Töttös Sándor* Kompolt u. p. *Kápolna*, *Baranyai István* Budapest, *Lónyay-uteza* 7. *Graefl Jenő* Poroszló, *Beretrvas* *Endre* Karácsond. *Beregmegyei gazd. egyesület:* *Hunyady Béla*, *Lónyay Gábor*, *Czimer Nándor*, *Stenczel Mihály*, *Liptómezei gazd.*

egyesület: *Platthy Gyula*, *Andaházy Géza*, *Schwartz Jakab*, *Thuránszky Kálmán*, ifj. *Thuránszky Péter*. *Veszprémmegyei gazd. egyesület:* *Dr. Ováry Ferencz* Veszprém, *Beé Jenő* Veszprém, *Nagy Iván* Veszprém, *Ihász Lajos* Hathalom u. p. *Lovászpátona*, *Lindtner Sándor* Lepsény, *Bohn Gyula* Budapest *Só-uteza* 6. sz. *Temesmegyei gazd. egyesület:* *Báró Ambrózy Béla*, *Nagy György*, *Vargits Imre*, *Nagy Lajos*. *Nógrádmegyei gazd. egyesület:* *Szeitovszky János* br. *Buttler Ervin*, *Balás Antal*, *Fáy Árpád*, *Jeszenszky Sándor*, *dr. Krivácsi Antal*, *Szakal Barnabás*, *Szabó János*, *Szabó Vilmos*. *Győrvidéki gazd. egylet:* *Gróf Laszberg Rezső*, *Bezerédj István*, *Enessey Sándor*, *Fridrich Károly*, *Kégl Lajos*, *Milkovich Imre*. *Szepesmegyei gazd. egylet:* *Wieland Artur*, *Popovich László*, *Grósz Lipót*, *Vajda Péter*, *Hollaender Jenő*, *Botka Lehel*, *Sztavács Viktor*. *Abauj-Tornamegyei gazd. egylet:* *Bodnár Péter*, *Fekete Albert*, *Kozora Endre*, *Fiedler Károly*, *Widder Mór*. *Csanádmezei gazd. egylet:* *Návay Tamás*, *Juhász Bálint*, *Hász Antal*, *Biró Albert*, *Kövéry Lajos*, *Purgly László*, *Purgly Lajos*, *Purgly János*, *Nagel Vilmos*, *Tökegy Jenő*. *Biharmegyei gazd. egylet:* *Tisza István*, *Szunyogh Szabolcs*, *Telegdy József*, *Markovits Antal*, *Száhlander Károly*. *Sárosmezei gazdasági egylet:* *Péchy Elek*, ifj. *Meliorisz Kálmán*, *Görgey Ernő*. *Németvezernyi gazdasági egyesület:* *Fábián József*, *Sierbán János*, *Steingaszner Emil*. *Komárommezei mezőgazdasági bizottsága:* *Baranyay Géza*, *Weninger Mátyás*. *Első járadékkal kapcsolatos földhűtel és közigazgatási egylet:* *Gróf Esterházy Kálmán*, *Márk Márkus*. Eddig mindössze 38 gazd. egyesület és öt megyei mezőgazdasági bizottság jelentette be hivatalos képviselőit. A jelentkezett tagok száma 470.

A harmadik kertészeti kiállítás augusztus hó 19-én nyitott meg az időleges kiállítások csarnokában. A kiállítás, viszonyitva a két előző kiállításhoz, sikerültebbnek és gazdagabbnak mondható, de még mindig nem jutott arra a színvonalra, amelyen pl. a külföldön rendezett kertészeti kiállítások állanak. A kiállítást *Darányi* miniszter nyitotta meg, aki ezután a jelenvolt notabilitásokkal körüljárta a kiállítást és mindenütt elismeréssel nyilatkozott a látottakról. A kiállítás, melynek részletes ismertetését lapunk egyik legközelebbi számában fogjuk közölni, egy hétig marad nyitva.

A tőzsdereform. A minapában közöltük a hírt, hogy a budapesti tőzsde szabályainak megváltoztatását célzó értekezlet október hó folyamán fogja megtartani a kereskedelemügyi miniszter és hogy az értekezletre a meghívottak a tárgyra vonatkozó kérdésekkel együtt már szét is küldték. Ha a meghívottak névsorát figyelemmel átolvassuk, azon szomorú meggyőződésre kell, hogy jussunk, hogy a sürgetett reformból valószínűleg semmi sem lesz s marad majd minden a régi. Mert az illetékes körök az értekezlet tagjainak kiválasztásánál ugyanazon elemekre fektettek súlyt, a mely elemek tulkapásai ellen az értekezlet tulajdonképpen összehívandónak mutatkozott és így tanuja lehetünk majd annak a furcsa jelenetnek, hogy az értekezlet nagy többsége kiadja maga-magának azt a bizonyítványt, hogy rágalom minden, a mit a gazdaközönség évek óta a tőzsde romboló hatásáról beszél és hogy soha becsületesebb és közigazdaságilag jótékonyabb hatású intézmény nem létezett, mint az áru- és értéktőzsde! A ki pedig ezt hihetetlennek találná, meggyőződhetik róla, ha a meghívottak névsorát elolvassa. Meghívottak ugyanis az anketára: *a budapesti tőzsde egész tanácsa*, *a budapesti kereskedelmi kamara*, *a budapesti kereskedelmi csarnok*, *a budapesti váltóüzletek egylete*, *a budapesti piac különböző bankárjai és bankigazgatói*. Ezekkel szemben ott találjuk a meg-

hívottak között az országos gazdasági egyesületet, és a budapesti társadalom tizenkét tisztelt egyéniségét, leginkább képviselőket. A tőzsdereform kérdésében érdekelt testületek és magánosok számaránya az anketán tehát éppen nem olyan, a mely kilátást nyújthatna arra, hogy a reform olyképpen vitessék keresztül, a mint azt a gazdaközönség méltán követeli. Ha már a fővárosi kereskedelmi köröket oly nagy számban képviseltetik az anketán, miért nem hívták meg a vidéki kereskedelmi kamarákat és kereskedelmi társulatokat is, de főképen azokat, akiknek e kérdés helyes megoldásától csaknem existenciájuk függ. — Miért nem kaptak meghívót a vidéki gazdasági egyesületek is? Ha már odahívták a panaszlottakat is a zöld asztalhoz, miért nem helyezték velük szembe a panaszlottakat: a vidék gazdasági köreinek képviselőit is? Ilyen megfoghatatlan kezdeményezés mellett mi üdvöset várhatunk ezen értekezletől? Mit várhatunk egyebet, mint sok, igen sok kiesztelt frázis felhalmozását, melynek célja az igazságot sophismákkal eltakarni s meghagyni mindent a régi, mert hát a tőzsdekre érdeke ezt így kívánja.

A selyemtenyésztés érdekében. A földmívelésügyi miniszter az alsóbb néposztály egyik jelentékeny kereset forrásának, a selyemgubótenyésztésnek nagyobb elterjedése valamint az ország, különösen pedig a délvidék szederfaállományának szaporítása céljából, elrendelte, hogy a kincstári erdőhivatalok a szedercesmetéket a szegzárdi selyemtenyésztési felügyelőség részére ingyen bocsásák rendelkezésre. A szegzárdi selyemtenyésztési felügyelőség, mely már eddig is évenként mintegy 1 és fél millió szedercesmetét osztott ki, ugy magánosoknak, mint különösen községek részére, — ezentul fokozott mérvben lesz képes a szederfaszükséglet pótlásáról gondoskodni — s remélhető, hogy ezen intézkedés a selyemtenyésztés fejlődését, valamint elterjedését jelentékenyen fogja előmozdítani.

Szarvasmarhakiállítás és lódíjazás. A muraszombati gazdasági fiók-egylet a vas megyei gazdasági egyesülettel karöltve folyó évi szeptember hó 5-én *Vas-Hidegkúton* díjazással egybekötött szarvasmarha-, sertés- és baromfikiállítást rendez. Kiállíthatók és díjat nyernek a piros-tarka hegyi jellegű fajtahoz tartozó szarvasmarhák és pedig: tehének borjuval vagy a nélkül, üszök és bikák. Továbbá tiszta véru sertések és baromfiak avagy sikerült keresztezések. A kiállított egyforma ivadékok közül előny adatik azoknak, a melyek az egyesülettől vásárolt bikától származnak. Bármely díj azonban csak az esetben fog kiadni, ha a díjazandó állat tulajdonosa mint tag az egyesület kötelékébe lép. A kitűzött díjak összege 200 korona. A díjak odaitélésére hivatott bíráló-bizottság délelőtt 10 órakor kezdi meg működését, miért is kívánatos, hogy a kiállítók a kiállítási szándékozott állatokat a díjazás napján legkésőbb d. e. 9 órára a kiállítás terére elővezessék. Ugyancsak a muraszombati gazdasági fiók-egylet szept. 12-én *Muraszombatan* az állatvásár-teren lódíjazást is rendez. A díjazásnál különös tekintettel lesznek a nőri (muraközi) fajra, de díjazásban részesülhet bármely fajú s bárhonnan származó állat is. A kitűzött díjak összege 220 korona, de ezenkívül még magándíjak is osztanak ki. A díjak odaitélésére hivatott bíráló-bizottság délelőtt 10 órakor kezdi meg működését, miért is kívánatos, hogy a kiállítandó állatokat a díjazás napján legkésőbb d. e. 9 órára a kiállítás terére elővezetessék.

A magyarországi kertészek országos kongresszusa. A magyarországi kertészek kongresszusát augusztus hó 25-én tartják meg a kiállítás területén levő ünnepélyek csarnokában. A kongresszust megelőzőleg augusztus hó 24-én a kongresszus tagjai

ismerkedési estélyt tartanak a kiállítás területén. A kongresszuson több kérdés kerül tárgyalás alá, nevezetesen: 1. Városi konyhakertészeknek, mint őstermelőknek a III-oszt. kereseti adó alól való felmentése. Előadó: dr. Mihálovics Béla. 2. Mily előnyökkel és hátrányokkal jár a mezőgazdasági területnek a gyümölcsfákkal való beültetése. Előadó: Molnár István, kir. tanácsos és gyümölcsészeti ministeri biztos. 3. A hazai gyümölcstermelés, közgazdasági és kereskedelmi szempontból. Előadó: Angyal Dezső tanár. 4. A kertészeti szakképzés ügye Magyarországon. Előadó: dr. Schilberszky Károly tanár. 5. A kertészeti kiállítások rendezése tárgyában. Előadó: Forster Géza, az orsz. magy. gazdasági egyesület igazgatója. 6. Mily módon lehetne meghonosítani a konyhakertészeti és virágmag termelését. Előadó: Mauthner Ödön. 7. Mily gyümölcsértékesítési módok ajánlatok a gazdáknak? Előadó: dr. Györy István, tanár. 8. Mennyivel előnyösebbek a kertészeti eszközök hazai készítményei a külföldiekénél? Előadó: Dréher Károly. 9. A magyar kertészet jövője a keleten. Előadó: Mühle Vilmos. 10. A műkertészek nyugdíjazásáról. Előadó: Misóka Pál. Délután 12^{1/2} órakor az ülés felülgösztesése, 3 órakor az ülés folytatása, a mikor is az orsz. kertész-egyesület pénztárnoka bejelenti a kongresszusra jelentkezett tagok számát és beszámol a pénztár állásáról. Augusztus hó 26-án délelőtt 11 órakor a kertészeti egyesület hivatalos helyiségeiben tartja évi rendes közgyűlését.

Gyapjúküldemények kedvezményes szállítására. A folyó évi szeptember hó 23-án folytatólag megtartandó nyilvános gyapjúaukczióra rendelt és a budapesti gyapjúárverési csarnok vállalatára czimezett gyapjúküldemények után a m. kir. államvasutak igazgatósága úgy a saját vonalait valamint a csatlakozó magyar vasutak bármely állomásáról a saját vonalait illetőleg Budapest dunaparti teherpályaudvar állomásig tetszés szerinti mennyiségben való szállítás esetén az I. osztály helyett a II.; Kocsii és fuvarlevelenkint legalább 5000 kgr. feladója vagy ezen súlyért való díj fizetése mellett a VIII. kivételes díjszabás díjtételei helyett az A osztályú díjtételeinek alkalmazását engedélyezte a f. év augusztus 12-től szeptember 23-áig, rovatólás utján. A hajón érkező küldemények után a Dunától a raktárig vezető vágányon való szállításért kocsinkint 4 frt fizetendő.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Napi jelentés 1896. augusztus 21.

Buza ma jól volt kinalva, a magasabb külföldi jegyzések folytán az üzlet nálunk is szilárdult. Elkelt ca 50000 mmáza eleinte 5 krral, később 7 és fél krral magasabb áron.

Eladott:

Tiszavidéki:	300 mm.	81 kg.	á 7-05	frt 3 óra
	300 "	81 "	" 7-05	" "
	300 "	81 "	" 7-05	" "
	1000 "	81 "	" 7-05	" "
	1000 "	81 "	" 7-02 ^{1/2}	" "
	500 "	81 "	" 7- "	" "
	100 "	81 "	" 6-75	" "
	200 "	80 "	" 6-75	" "
	100 mm.	78 kg.	á 6-75	frt 3 óra
	150 "	81 "	" 7- "	" "
	500 "	80 "	" 7- "	" "
	200 "	79 "	" 7- "	" "
	100 "	81 "	" 7-02 ^{1/2}	" "
	200 "	80 "	" 7-02 ^{1/2}	" "
	1200 "	80 "	" 7-02 ^{1/2}	" "
	100 "	81 "	" 6-95	" "
	250 "	80 "	" 6-95	" "
	200 "	80 "	" 6-95	" "
	550 "	80 "	" 6-95	" "
	200 "	80 "	" 7- "	" "
	500 "	80 "	" 6-95	" "
	1500 "	80 "	" 7-02 ^{1/2}	" "

100 mm.	80 kr.	á 7- "	frt 3 óra
200 "	80 "	" 6-90	" "
150 "	80 "	" 6-90	" "
200 "	80 "	" 7- "	" "
100 "	80 "	" 6-95	" "
1400 "	80 "	" 6-95	" "
500 "	80 "	" 7- "	" "
100 "	80 "	" 6-92 ^{1/2}	" "
100 "	80 "	" 6-92 ^{1/2}	" "
150 "	80 "	" 7-02 ^{1/2}	" "
1000 "	80 "	" 7-10	" "
250 "	80 "	" 6-95	" "
300 "	80 "	" 6-92 ^{1/2}	" "
100 "	80 "	" 6-90	" "
100 "	79 "	" 6-90	" "
100 "	80 "	" 6-90	" "
200 "	79 "	" 6-90	" "
100 "	79 "	" 6-90	" "
100 "	79 "	" 6-81 ^{1/2}	" "
10 "	78 "	" 6-81 ^{1/2}	" "
200 "	80 "	" 7-05	" "
100 "	80 "	" 7-05	" "
100 "	80 "	" 7-05	" "
100 "	80 "	" 7-05	" "
1500 "	80 "	" 7-05	" "
300 "	80 "	" 7- "	" "
200 "	79 "	" 6-90	" "
100 "	78 "	" 6-90	" "
200 "	78 "	" 6-85	" "
100 "	78 "	" 6-90	" "
200 "	78 "	" 6-90	" "
Honti:	1900 "	77 "	" 6-90
Bácskai:	2000 "	76 "	" 6-95
	3000 "	76 "	" 6-95
	3000 "	78 "	" 6-85
	4600 "	78 "	" 6-85
Szanád:	5000 "	78 "	" 7- "
Bánsági:	2900 "	77 "	" 6-87 ^{1/2}
Bajai:	700 "	76 "	" 6-82 ^{1/2}
Bihari:	700 "	75 "	" 6-50
Ó-Becsei:	2200 mm.	77 kg.	á 7-02 ^{1/2} frt 3 óra
	1100 "	78 "	" 7-02 ^{1/2}
Szerb:	4000 "	77 "	" 6-70 ^{1/2}
F.-Tiszai:	200 "	80 "	" 6-95
Ó-Becskereki:	500 "	71 "	" 7-05

Pestvidéki:

Honti:

Bácskai:

Szanád:

Bánsági:

Bajai:

Bihari:

Ó-Becsei:

Szerb:

F.-Tiszai:

Ó-Becskereki:

Rozsban az üzlet továbbra is szilárd maradt s pesti paritással 5-70-5-76 frral értékesíthető.

Árpában a finomabb minőségűek iránt a külföld részéről igen élénk a kereslet s 7-8 frral értékesíthető minőség szerint, míg a közép és alsórendű minőségűek iránt kevés az érdeklődés s így nehezen értékesíthető.

Zab csupán helyben talál vevőkre s azonnali átvételre 5-90-6- frtot ígérnek. Állomáson nincs vevő.

Egyébb gabonaneműekben az üzlet változatlan.

Határidők daczára a külföld lanyhaságának a kedvezőtlen időjárás folytán nálunk továbbra is szilárdak voltak.

Következő kötések történetek:

	Kötetett.	Déli zárlat.
Őszi buza	6-66-6-67	frt 6-67-68
Tavaszi buza 1897	6-99-7- "	" 6-99-7
Őszi rozs	5-50-5-52	" 5-50-52
Tavaszi rozs	5-69-5-70	" 5-69-70
Tengeri aug.-szept.	3-50-3-55	" 3-50-55
Tengeri máj.-jun.	3-69-3-70	" 3-69-70
Őszi zab	5-23-5-25	" 5-23-24
Repceaug.-szept.-re	10-55-10-60	" 10-55-60
Julius tengeri		"
Tavaszi rozs		"
Tavaszi zab		"

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása.)

A héten a szeszüzletben valamivel jobb forgalom uralkodott és a szeszárak változatlanul jegyeznek. A vételkedv későbbi szállításra igen korlátozott és daczára az olcsó áraknak, hiányzik a fedezési érdeklődés későbbi hónapokra.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszesz e héten nagyon gyéren volt ismét kinalva, mert nagyon csekély készletek vannak. Néhány kisebb tétel 14.75 frton lett eladva.

Galiciából azonnali szállításra szilárdak az árak, míg ellenben szeptember-októberi szállításra meglehetősen olcsók az árak, de az üzletmenet igen korlátozott és csak kisebb tételekre szorítkozik.

Morvaországból exkontingens szesz e héten gyéren volt kinalva és minthogy a nagyobb érdeklődés is hiányzott, így csak néhány tétel kelt el 10.50-10.75 frton ottani állomásokhoz szállításra.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 14.75-15.25 frt.

Bécsi jegyzés 15.60-15.80 frt kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 50.50-50.60 adózott burgonyaszeszért.

A kivétel e héten néhány kocsirakományt vásárolt, mely Dél-Törökország és Samos felé lett szállításra.

Vidéki szeszgyárak közül: Baja, Kenyérmező, Arad, Lugos, Barcs, Nagyvárad, D.-Tuzla változatlanul, a többiek 13 krral olcsóbban jegyeznek.

Budapesti zárlatok e héten: Finomított szesz 51.50-51.63 frt, élesztőszesz 51.75-51.88 frt, nyersszesz adózva 50.75-51. frt, nyersszesz adózatlan 12.25-12.75 frt, denaturált szesz 17.50-17.75 frt. Kontingens nyersszesz -----.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendőek.

Szárazmoslék. Teljesen üzletlen. 5-5.25 frt a névleges jegyzés 100 kilónkint zsák nélkül.

Élelmicikkek a budapesti hetivásáron. 1896. év augusztus 21-én. A székesfővárosi vezérigazgatóság jelentése.

Halvásár a haltéren. A fővámterti, Ferencz József-rakparti és haltéri piacra 17 helybeli halász és halkereskedő által 35 q és vidéki kocson 5 q, összesen 40 q kevert hal hozott. A vásár lanyha. Az árak métermázsánkint 5-15 frral csökkentek.

Viszontelárusítók fizették a hal q-át nagy élő 100-110, nem élő 75-80, közép nagy élő 60-75, nem élő 40-60, apró élő 25-30, nem élő 16-20 frrig.

Baromfi. Hozott a fővámterre vaspályán kb. 3500 db, hajón kb 2500 db, - kocsin kb. 7200 db, helybeli árusoktól kb. 2000 darab, összesen kb. 15200 db. A vásár élénk volt. Nagyban árak páronkint: tyuk 100-120, csirke 55-100, (idei kiv. ---), kappan hizott ---, kappan sovány 100-120. récze hizott ---, (idei ---) lud öreg h --- lud (liba) uj hiz. 350-660, uj lud sovány 220-250, öreg --- pulyka hizott idei ---, sovány. 240-300, gyöngytyuk 120-130, galamb pecsenyének 40-60 krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekbe vasp. kb. 1100 db, kocsin 1800 db, gyalogárusok 400 db, helybeli árusok 400 db, összesen 3600 db baromfi. A forgalom élénk. Az árak páronkint következők: tyuk 100-140, csirke 50-110, idei ---, hizott kappan ---, sovány ---, hizott récze 200-300, sovány récze 100-140, hizott lud (liba) 380-580, sovány lud 220-250, hizott pulyka ---, sovány pulyka ---, gyöngytyuk ---, galamb pecsenyének --- krig.

Az István-téri élelmi piacra élő baromfi helybeli és vidéki árusok által kb. 800 pár hozott fel árak a következők: páronkint tyuk 140-150, csirke idei 70-120, kappan hizott ---, sovány --- récze hizott 180-200, sovány 130-150, hizott lud 500-600, sovány 300-400, pulyka hizott ---, sovány 250-300 krig. A forgalom élénk.

Tisztított baromfi, helybeli és vidéki árusok által kb. 2000 db: forgalom élénk. Árak: Jércze 80-100, csirke 35-60, kappan hizott ---, récze hizott 90-100, récze félkövér 70-80, lud (liba) hizott 250-300, lud liba félkövér 200-220, pulyka hizott 250-300, pulyka félkövér ---, Galamb ---, ludmáj hizott 20-100 krig.

Tojás. Hozott a fővámterre vasp. kb. 40,000 db, hajón kb. 4,000 darab, kocsin kb. 3,000 db helybeli árusoktól 30,000 db, összesen kb. 77,000 db. A vásár élénk. Nagyban árak: 1 láda friss (1440 db) 2850-2900 kr., 100 db 200-250 kr., tojás meszes 1 láda (1440 db) --- k., 210 db --- kr., 1 db --- krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekbe vasp. kb. 15,000 drb, kocsin 6000 drt, gyalogárusok 5000 drb, helyb. árusok 1200 darab, összesen 38000 darab friss tojás. A forgalom élénk. A következő árak jegyeztettek: friss tojás 1 drb 2-2, 100 darab 170-195 40 krért 20-24 drb, 1 láda 1440 drb 2300-2800, meszes tojás 1 db --- 100 ---, 40 krért --- db, 1 láda 1440 drb --- krig.

Zöldség. Hozott a Ferencz József-rakpartra vasp. 700 q, hajón 300 q, kocsin 2500 q, helyb. árusok kb. 1800 q, össz. kb. 5300 q vegyes zöldség. A vásár é. Nagy. árak sárgarépa 100 k. 40-400, 1 q ---, petrezselyem 100 cs. 50-500, 1 q ---, zeller 100 db 50-100, karalábé 100 db 45-140, vöröshagyma 100 db 20-200, 1 q 350-500, fokhagyma 100 f. 300-800, 1 q 900-1100, fehérrépa 100 darab --- fejeskáposzta 1 q --- krajezárig, vörösrépa 100 darab 50-100 krajezárig, fejeskáposzta 100 darab 180-550, kelkáposzta 100 db 60-130, vöröskáposzta 100 db 300-700, fejes saláta 100 db 80-160, kötött-saláta 100 db ---, burg. belföldi 1 q 170-250, külföldi ---, fekete retek 100 db 70-140, hónapos retek 100 csomó ---, Ugorka s. való 100 db 25-35, ugorka savanyu 100 db 40-100, zöldpaprika 100 db 10-25, tök 100 db 200-500, paradicsom 1 kg. 30-150, zöldbab 1 l. 10-12, zöldborsó 1 kg. --- zöldborsó fejtett 1 l. 20-40 krig Zöldtengeri 100 cső 50-100 krig.

Felhozott az újvásártéri piacra a szokott községekbe szék. kb. 1260 q, gyalog és helyb. árusok által 550 q, vasp. --- q, összesen mintegy 1810 q vegyes zöldség. A forgalom élénk. Árak a következők: Burgonya 1 zsák 40-110, uj 1 q 170-200, fejeskáposzta 100 db 200-450, vöröskáposzta 100 db ---, kelkáposzta 100 db 80-110, paradicsom 100 db 40-180, 1 puttony 40-70, fejes saláta 100 db ---, kötött saláta 100 db ---, ugorka savanyitani való 100 db

68.
10-20,
100 db
30-50,
tett 1
A
gyalogá
össz. 100
jegyezte
fejes ká
---,
db 60-
---150,
db 25-
100 db
hüvelye
---, zöl
A
piacra
1200 q,
kb. 270
Nagyba
1 q 50
körte 1
magvav
szilva
1 q ---
1 q ---
tenye o
füge 1
őszi ba
500-500
rög nag
db 5-
közönsé
A
ségekbe
log és
gyümöl
Fajalma
közönsé
1/2-2, k
250-300
szőlő
cseszre
kg. ---
köz. pu
resznye
meggy
meggy

rög, na
db 16-
dinnye
190 db
sárga k
4-14,
kg. 30
A
községek
gyalogá
gyümöl
zók: f
2-5, f
1-2 kr
26-40,
cseszre
1 l. ---
való, ba
kicsiny
dinnye
B
utca, 1
ság je
szokott
muhar,
--- szek
10 szek
bükkön
gyenge.
muhar
120-13
czorna
210, uj
Összes
B
auguszt
vásárig
tatott:
69 drb,
fehér
ökör
--- db,
tinó
A
nyitva,
volt fel

Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: TELEKI Géza gróf.

Alelnök: CSÁVOSSY Béla.

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFFY ARISTID, KOMJÁTHY BÉLA,
PÉCHY TAMÁS, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILASSY
ZOLTÁN, SZÖNYI ZSIGMOND, SZTÁRAY ISTVÁN gróf, TELEKI SÁNDOR gróf.

Vezérigazgató: SZÖNYI Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vivta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltőbbek.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszagdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlat-
tal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestén, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

Szikes talajok javításánál

az általunk nagyobb uradalmakban eszközölt próba-gipszezéssel kitűnő eredmények lettek elérve, melyekről bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Mindennemü más műtrágyát

hamisítatlan jó minőségben az ajánlott beltartalom szavatolása mellett legjutányosabban szállítunk,
Ingyenes ismertető füzeteket (Collumellótól) bérmentve küldünk.

A Sátorigyarak központi irodája:

Budapest, IX., Dandár-utca 25.

Eredeti Angol kosok.

Hampshire-, Oxfordshire-, Shropshire-, South-down,
Cotswold és Lincoln kosokat szállít megrendelés,
után 14 nap alatt bármely állomásra

PICK OSWALD,

tenyészállat-importeur

Budapest, Külső-Kerepesi-ut 1. szám.

Magyar kir. államvasutak.
102607/96. A/IV. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint f. évi augusztus hó 1-étől kezdve a Nagy-Szeben-Vizakna és a nagy-szeben-nagy-disznódi vonalon a következő menetrend módosítás fog életbe lépni.

A nyári évad tartama alatt Nagy-Szebenből Vizakna községre jelenleg délután 4 óra 10 perczkor induló vegyes-vonat Nagy-Szebenből már délután 3 órakor fog indulni és Vizakna községre délután 3 óra 35 perczkor érkezni; a Vizakna községről este 7 órakor Nagy-Szebenbe induló vegyes-vonat Vizakna községről este 7 óra 44 perczkor indítatik és Nagy-Szebenbe este 8 óra 18 perczkor érkezik.

A csatlakozás fentartása végett, a Nagy-Szebenből Nagy-Disznódra jelenleg este 7 óra 40 perczkor induló vegyes-vonat Nagy-Szebenből este 8 óra 31 perczkor indul és Nagy-Disznódra este 9 óra 8 perczkor érkezik.

A Nagy-Disznóról este 9 óra 30 perczkor Nagy-Szebenbe induló vegyes-vonat, Nagy-Disznóról este 9 óra 30 perczkor fog indítatni és Nagy-Szebenbe éjjel 10 óra 4 perczkor fog érkezni.

A Nagy-Szeben-Vizakna község között jelenleg közlekedő Nagy-Szebenből délután 2 óra 20 perczkor induló és oda délután 3 óra 39 perczkor visszaérkező vegyes-vonatok forgalma megszűnik.

Budapest, 1896. augusztus 3-án.

Az igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

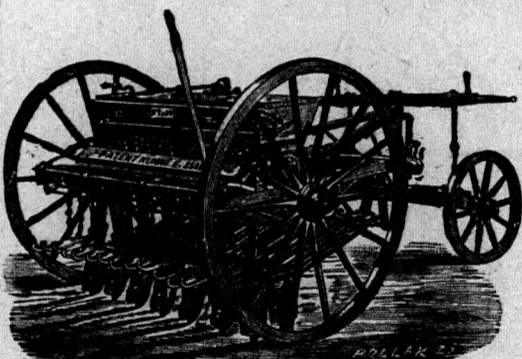
KÜHNE E. Mosonban

Magyarország legrégebb gazdasági gépgyára
(1856)

ajánlja 40 év óta általán elismert és több mint 17.000 példányban elterjedt

SORVETŐGÉPEIT

sík és hegyes talajra.

Egyedüli gyártása a szab.
Laacke-féle szántó föld és rét
boronálóknak (25 féle nagy-
ságban.)

Ventzki-féle szab. ta-
karmányüllesztők.

Uj hengerek. Sack-féle ekék
minuen nagyságban. 2, 3 és 4
vasu ekék, bármely talajviszo-
nyokhoz. Rosták. (magtárrosta
33 frt.) Konkolyozók, morzsolók,
szecsavágók stb.

Uj! Czirokeseplőgép. Uj!

Főraktár: BUDAPEST, Váci-körut 57/a.

Tenyészállat aukczió!

Uradalmi intézőségi kerületünkben

Hinterthal-ban, Saalfelden mellett

folyó évi szeptember hó 16-án délelőtt

pinzgau tenyésznájunkból eladásra kerülő

6 tenyészbika, 23 fiatal bika, 36 tehén s 15 hasas szarvasmarha az idej aukczióra hozatnak.

Jegyzéket erről kívánatra alanti czim, vagy **Hinterthal-i bei Saalfelden** intézőségünk küld.

A szomszédos kiségek kérelme folytán aukczióknak befejezése után egyes darabok az ő tenyésztésükből is eladásra fognak kerülni. Ezen darabok száma és minőségére vonatkozó adatok egyelőre még hiányoznak.

Kocsikról a **Saalfelden-i** vasuti állomáshoz reggeli 6 órára, idejében való jelentkezés esetében gondoskodva leend.

A Schmidtmann-féle uradalmi birtokok igazgatósága Schloss Grubhof bei Lofer (Salzburg). 1562

KÖSZÉN Osztraui gyári, dió-, koczka és darabos,
2-szer mosott ostraui Henrikaknai kovácsszén,
porosz szalonszén, coaks, szobafűtésre és épületek
száraitására,
összes gazdasági, ipari és házi
célokra legkitűnőbb minőségben legjutányosabban kapható
RADNAY KÁROLY kőszén-nagykereskedőnél,
Budapest, Arany János-uteza 34. sz.
A cs. és kir. szab. Hitelintézet kőszén-osztályának vezérképviselője.

KWIZDA-féle
Korneuburgi marha-táppor

több mint 40 év óta a legtöbb istállóban használatban.
étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint tehéneknél a
tej javítása s a tejelő-képesség fokozása céljából.
Egy dobozzal 70 kr.,
fél dobozzal 35 krajczár.
Valódi csakis akkor, ha a fenti védjeggyel van ellátva.
Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

II FÓRAKTÁR:
Kwizda Ferencz János
csász. és kir. osztrák-magyar és román királyi udvari
szállító kerületi gyógyszerárban,
KORNEUBURG, Bécs mellett.

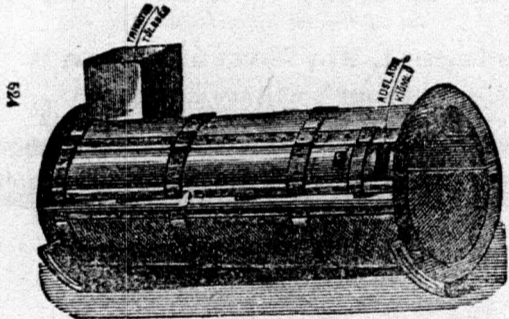
Gazdáknak különös figyelmébe!

A behordási és cséplési időnyre adok vízmentes taka ópony-
vát kölcsönbérletre és pedig oly jutányos feltételek mellett, hogy a saját
ponyvák megvétele ezután egészen fölösleges. Előjegyzések már most elfogadtnak.
Ugyanígy új, egy- és többször használt gabonás zsákok, ugyisint új
és használt ponyvák, fehér, fekete vagy sárgák, csodálatos olcsó áron kap-
hatók. — Repczeponyvák rézgyűrűkkel 3 frt 20 és 4 frt 50 krért

NAGEL ADOLF-nál

Budapest, Arany János-uteza 10. szám

GRAEPEL HUGÓ
szabadalm. lóhere-tokászoló készüléke

minden cséplőgéphez alkalmazható, 25 százalékkal na-
gyobb munkaképesség, mint bármely más készüléknel.
Legkitűnőbb szerkezet legolcsóbb árban
GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál Budapesten,
V., Külső váci-ut 46. sz.

BARANYAY I.,
turfatermények és szabadalmazott
önműködő turfahintó-closetek,

valamint
áruvékszek-berendezési
és
felszerelési tárgyak vállalata
BUDAPEST,
IX., Csillag-uteza 15.

Árjegyzékek
kivánatra
bérmentesen
küldetnek.

Valódi
Dr. KRÖCZER LÁSZLÓ-féle
szabadalmazott ruggyanta ojtószalagokat Dr. Krö-
czer László urtól személyesen jóváhagyott minőség-
ben és nagyságban szállít

SCHMEIDLER I. N.

cs. és kir. ruggyanta és celluloidneműek gyára
BÉCS, 1228
Főüzlet: Fióküzlet:
VII/2., Stiftgasse 19. sz. | I. ker., Graben 10. sz.
Sürgőnyezim: **GUMMISCHMEIDLER.**
Egy kilogramm ára frt 10.40.

SZIVATTYÚK minden nemes
házi és nyilvános
célokra a mező-
gazdaság, építkezés és iparnál.
Ujdonság! a BOWER-BARFF-féle
szabadalmazott inoxydálási
módszer szerint,
inoxydált szivattyúk
rozsa ellen védve.
W. GARVENS Wien,

MÉRLEGEK, legújabb javított rend-
szerű tizedes, százados és
hídmérlegek fából és vas-
ból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mező-
gazdasági és ipari célokra.
Embermérlegek, mérlegek házi használatra
mérleg ek,
Commadit-társaság szivattyú-
és mérleggyártásra.
Schwarzenbergerstrasse 6.
I. Wallfischgasse 14.

MÜTRÁGYÁT

minden minőségben szállít bárhova
1349 versenyelesen
SCHRAM A.,
kénsav- és műtrágyagyára
Központi iroda: PRÁGA, Heinrichgasse 27.

BURRELL-féle GŐZEKÉK
a legjobb munkaképességűek.

Szabadalmazott Compound gőzgép, legnagyobb szénmegtakarítás, függélyes kötel-
dob, egyszerű kezelés. Utczai gőzhengerek, utczai lokomotivok.

Egyedüli elárasító hely:

MEISSNER ÉS DIETLEIN
BUDAPEST, KÜLSŐ KEREPESI-UT I.

Magy. kir. államvasutak.

102675/CH.

HIRDETMÉNY.

(Rajna-westfália-osztrák-magyar vasúti kötélek).

Folyó évi augusztus hó 15-től való érvényessel a Majna melletti Frankfuri
kir. vasút igazgatóság Niederdreisbach állomása a rajna-westfália-osztr.-magyar
kötélek 12 f. sz. kivételes díjszabásába (Magyarországba rendelt nyers vas) az alább
esomóponti díjtételekkel felvételük u. m.

B. táblázat.

Német állomás	Csomópont	
	I.	II.
	100 kg-ot márkában	
Niederdreisbach	176	176

Budapest, 1896. augusztus hó 3-án.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.
(Utánnyomás nem díjazatik.)

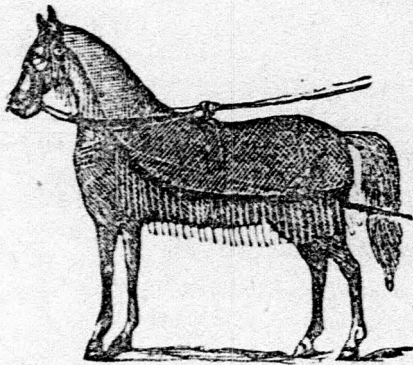
Magyar kenderből készült,
legjobb minőségű
gazdasági kötelneműeket,

ajánl a
BLEIER és WEISZ,

kötélgyári cég Budapest.

Raktár és iroda: Károly-körút 9. szám, a gróf Hadik-Barkóczy féle házban
Gyártelep: Hajtsár-ut 7307. sz.

Ajánlásra méltó tárgyak: **torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, lábtörölők, ruhaszárító kötelek,**

Lóhálók,

készítések stb. továbbá gazdasági cikkek u. m.: **istráng, kötőfék, rudaló gabonaszakok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kender-tömlők, hevederek, kender, kőcz stb.** a legjutányosabb eredeti gyári árakon.

Videki megrendelések pontosan eszközöltek.
Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldetik.

Magyar kir. államvasutak.
105835/96. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Kaposvárotól előállítandó tápintézet létesítésére szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Budapesten a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magasépítmenyi ügyosztályában (Teráz-körút 56. szám, III. emelet 16. ajtó) és Zágrábotól az üzletvezetőség pályafenntartási osztályában és Kaposvárotól az osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1896. évi augusztus hó 27-én déli 12 óráig kell benyújtani alólírott igazgatóság építési főosztályában (Teráz-körút 56. szám, III. emelet 10 ajtó).

Az ajánlatokat 50 krajczáros az ajánlat mellékleteit ivenkint 15 krajczáros béléggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat a kaposvári tápintézet létesítésére”.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1896. évi augusztus hó 26-án déli 12 óráig 4000 azaz négyezer osztrák értékű forint hánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Andrássy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban letenni. A hánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és hánatpénzek térti vevénnyel adandók fel. Budapest, 1896. augusztus hóban.

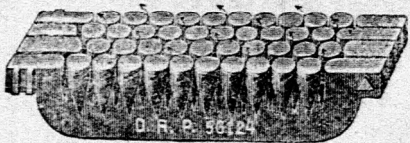
Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjazunk.)

Thost Ottó-féle

rostély-öntőde

Paris, Zwickau 1/2 Szent-Pétervár

Vezérképviselő Budapesten:

KÜHNEL ADOLF

mérnök

Wesselényi-utca 36. földszint.

1448

Felvilágosítást és költségvetést ingyen ad, fenti.
Füstemesztő tüzelés, nagy szénmegtakarítás, a legnagyobb tartósság.

Ó cs. és kir. apost. Felsége
legmagasabb elismerése.

Nagy arany-érem, valamennyi
világkiállításon.

915

Az első bécsi petroleum-főnöki

paraffin-, Ceresin-, stearingyertyák és zsiradékgyár

Gust. Wagenmann, Wien.

Központi iroda: VI. Magdalenenstrasse 16, a Theater a. d. Wien mellett,

ajánl elismert kitűnő minőségben legolcsóbb gyári árakon: ásvány-, gépkendő-olajat és zsiradékot. Orosz ásvány-kenőolajat (Bakusine, Oleonaphta) legjobb fagymentes gép-kenőolajat, olivajolajt, faolajt, ásvány-gépolajat mezőgazdasági gépekhez; Wagenmann-féle hengerolajat és hengerzsirt a gőzhengerek kenéséhez; szabad. kocsikenőcs, fekete, sárga, kék, uszó, olasz világos I. és II. minőségben, szolid gyártmányok legolcsóbb gyári áron, teherkocsik és hegyitargonczák stb. kenéséhez. Ásványvilágító olajok: petroleum stand. white. Gyári petroleum veszélytelen, csak 40° C-nél gyújtható; salon petroleum, császárölaj egészen fehér és veszélytelen.

Stearingyertyák. Bécsi stearingyertya, I. minőségű, narancs vagy rózsaszínű csomagolás. Austria gyertya I. minőség, narancs- vagy rózsaszínű csomagolás, Ceresin (ásványviasz), templomi gyertyák minden vallásfelekezetnek.

Brilliant paraffin díszgyertyák, sárga pinczgyertyák.

NB. Mintákat gyártmányaimból ingyen küldök.

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

GYÁR ÉS IRODA:

BUDAPEST,

VII. ker., Garay-utca 6-8. szám.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, closetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb. nemkülönben kőszén-, olaj- és réteum váladékból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőanyag-oszlokok raktáron.

Magyar kir. államvasutak.
98895/96. C. II.

Hirdetmény.

Délnémet-osztrák-magyar
vasúti kötelek.

Stuttgartha rendelt kocsi-
rakományi gyümölcs kül-
demények.

A württembergi kir. államvasutak közlése szerint az összes Stuttgartha rendelt gyümölcs küldemények f. évi szeptember hó 15-étől f. évi november hó 15-éig terjedő időszakban kizárólag a stuttgarti éjszakai vagy nyugoti pályaudvarokra fognak kiállítatni.

„Stuttgart Hauptbanhof“ pályaudvarra szóló fuvarlevél előírás figyelembe nem vétetik.

Budapest, 1896. aug. 1.
A magyar kir. államvasutak,
a részes vasutak nevében is.
(Utánn. nem díjaztatik.)

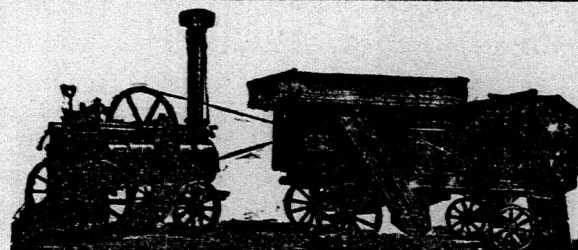
Magy. kir. államvasutak.
99401/C. IV. szám.

Hirdetmény.

(Vasúti menetjegyek elár-
rusításának beszüntetése a
a posta- és táviráda-hiva-
taloknál.)

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint f. évi augusztus hó 31-ével a m. kir. posta- és táviráda-hivataloknál a vasúti menetjegyek elárúsítása beszüntetetik.

Bpest, 1896. auguszt. 17.
Az igazgatóság.
(Utánn. nem díjaztatik.)

Gőzeséplő-készletek.

saját gyártmány legkiválóbb kivitelben 4 lóerőig, a magyar gazdasági viszonyokkal alaposan megegyező.
Kizárólagos képviselő Magyarország részére:

Lanz Henrik cégtől Manheimből.

Németország elismert legnagyobb és legjelentékenyebb gyára **gőzmozgony és gőzeséplőgépekben, legkülönfélébb nagyságban,** valamint önműködő etetővel és anélkül határozatlan előnybe részesülő gépeivel.

Felvilágosítással, tanácsokkal, képes árjegyzékkel, kedvező fizetési feltételekkel készségesen szolgál:

DRÖSSLER KÁROLY

cs. és kir. szah. gazd. gépjárá, vas- és érczöntőde

Budapest, VI., Váci-körút 59.

Alapított 1866.

Szolid képviselőségek mindenhol felállítatnak.

A magy. kir. államvautaktól eredő, teljesen használható, jó karban levő

TIZEDES MÉRLEGEK

súlyokkal együtt, folette olcsó árban kaphatók;

KOHN A. M.

vas- és fémáru nagykereskedőnél

Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

Ugyanott „Werndl“ rendszerű használt fegyverek (mező és erdőőröknek) feltűnő olcsón kaphatók.

Herkó Páter

A legelterjedtebb néppárti heti élelclap, változatos szöveggel, mulattató eredeti képekkel, a politikai romlott korszaknak szatyra és gúny által ostromozott heti eseményeivel, versekkel, adomattal, kép-, szám-, sakk- és szójegyzékkel és sok más mulattató dologgal.

Szerkesztő: MARKOS GYULA.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt.

A szegényebb, de olvasni szerető közönség számára a „HERKÓ PÁTER“ népies kiadását egész évre 2 frtért, negyed évre 50 kr-ért küldjük.

A „HERKÓ PÁTER“ tót nyelven is megjelenő heti élelclap egész évre 2 frt, fél évre 1 frt, negyedévre 50 kr.

Március hó óta német nyelven is megjelenik a „HERKÓ PÁTER“ heti élelclap. Naptárak magyar, német és tót nyelven, az idő előrehaladottságánál fogva már csak 20 kr. darabonkint.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, IV. kerület, Zsibárus-utca 7-dik szám.

A lótenyésztés emelésére alakult részv.-társ.

Budapest, „Tattersall“

(Külső-Kerepesi-ut 17-19., a keleti pályaudvar leszálló oldalával szemben)

f. év október hó 4. 5., és 6-án

luxusló-vásárt

rendez.

Bejelentések **szeptember 15-ig** a „Tattersall“ titkárságához intézendők, honnét kívánatra bejelentési lapok a hátlapjaikon foglalt vásárszabályzatokkal egyetemben bárkinek megküldetnek.

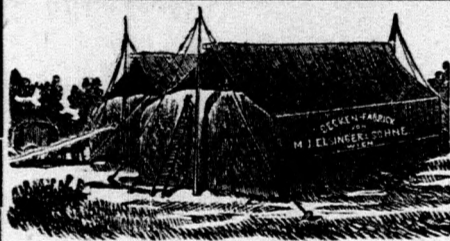
Katalogusok szeptember hó 20-tól kaphatók.

Az igazgatóság.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krért (portomentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

Cs. és kir. szab.

vizmentes szövetyár,
legnagyobb és legrégibb az országban.

Alapított 1831.

32 kiténtetés.

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST,

BÉCS,

V., Mária Valéria-utca 10. — I., Volksgartenstrasse 1.

VIZMENTES TAKARÓK (PONYVÁK),

kazalok, gépek, kocsik és vasuti kocsikra olcsóbb és legjobb elpusztíthatatlan minőségekben, továbbá

REPCZE-PONYVÁK, MAGGYÜJTŐ-PONYVÁK, TÖMLŐK.

ESŐKÖPENYEK és ÖLTÖNYÖK kautschukból és anélkül.

TÜZI- és ITATÓ-VEDREK, SÁTRAK, LINOLEUM.

ÁRJEJYZÉK és MINTÁK INGYEN és BÉRMENTYE.

„LEGGYORSÁBB KISZOLGÁLÁS.“

Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják, s sziveskedjen határozottan **ELSINGER** gyártmányt kérni. 928

GANZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár részv.-társ. Budapesten

készít:

A) gépeket és építési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

Specziálításai:

514

B) Kéregöntvény vasuti kerekek, váltók, zúzóművek, hengerek- és ágyugolyókhoz.

Hengerszékék kéregöntetű hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s egész malomberendezések.

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek.

Vizkereket nagy sikerrel pótló turbinák.

Villamos világítás nagy távolságra is a motortól.

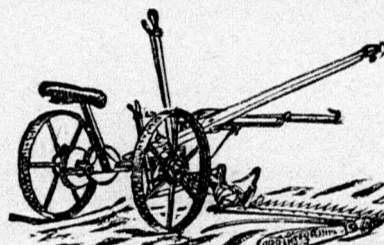
Zsilipek, esővezetékek, frictiós kancsolások, rotációs dynamóméterek. Aczélöntés.

Beocsini Czemmentgyári Unio REDLICH, OHRENSTEIN és SPITZER

az 1885. budapesti országos és számos más kiállításon az első díjjal, a Nagy Diszoklevéllel kiténtetve. 706

A gyárak évenkénti szállítóképessége 1.000.000 métermáza portland és román-czemment. — Gyárak: Beocsinban, (Szerémm.) Pétervárad mellett. — Központi iroda: Budapest, V. kerület, Akadémia-utca 9. sz.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a keleti dunatartományokban a legnagyobb és legkényesebb építkezésekben kitűnő sikerrel kipróbált gyártmányait, bármely vasuti vagy hajóállomásra szállítva: *gyorsan vagy lassan kötő román-czemment és mesterséges portland-czemment, valamint vakolatnak nagyon alkalmas román-czemment szép és egyenletes színben.* Jótállás. A normálánál 25%-kal nagyobb húzási és nyomási szilárdságért. Egyenlő súlyú zsákok és hordók.

Fűkaszálók, here- és gabona-aratógépek, kéveköttővel és lerakókészülékkel.

Széna- és gabnaggyűjtők,

lőerőre, legnagyobb munka-, idő- és pénzmegtakarítás

Széna- és szalmasajtók,

kézi erőre.

Kukoriczamorzoslók, eséplögépek,

járgányok, gabnarosták, triörök, ekek, hengerek, boronák, vetőgépek

stb. gyártanak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben,

1338 **Mayfarth Ph. és Társa**

csász. kir. kizárólag. szabadalmazott gazdasági gépgyárak, vasöntöde. BÉCS, II., Taborstrasse 76.

Kiténtetve 390 arany, ezüst és bronzéremmel. Árjegyzékek ingyen és bérmentve. Képviselek és vizontárusi ók felvételnek.

HONI IPAR!

Kiállitva:

az iparesarnokban (a gyár összes készítményei).

A pozsonyi házban (házi ipari cikkek).

A magyarfalvi templom-bazár 14. számában (elárusítási hely).

Ajánlom különösen: a lóhálókat, függőgyakat tornaszereket, vásár- és női táskákat, hálózva és kötözve, lawn tenis és más sport játékokat, halászati és vadászati hálókat. — Technikai kötélneműeket, mint: géphajtó köteleket, Thiel-féle kenderfonál szijat, orkus tömszelenczét, kendersűrítést, kőcot. Gazdasági kötélneműeket, amilyenek: istrángok, kötőfékek, rudalók és ruhaszáritó kötelek stb.

☛ Képes árjegyzékek bérmentve. ☛

Ifj. THIEL KONRÁD,

első bácskai műtani kötél- és zsinégáru-gyár

FUTTAKON.

1000-szeresen kipróbált TÉLI VETŐMAG

ERNST BAHLSEN-től Prágában és Krakóban.

Ama különös előnyökről, melyeket eredeti vetéseim magukban egyesítenek és ezeket minden más felett kitérítik, minden országbeli gazdák, ugyancsak gazdasági egyesületek, casinók stb. évente beérkező, dicséret nyilatkozatai, köszönetnyilvánításai stb. tanuskodnak.

E vetőmagvak legnagyobb takarékoságát, tehát olcsó vetés mellett lehető legtöbb magvat (szemet) és legértékesebb szalmahozamot biztosítanak a gazdának; magas és rideg hegyvidékekre, ugyancsak lapályos és egyáltalán minden talajra mint a legnagyobb ellenálló képességű ajánlatos.

Eredeti vetéseim a szaporításhoz használt vető talajnak gondos és szigorú kiválasztása és előkészítése folytán mindenkor legalább egyenlő értékűen tartatnak fenn, vagy még javítottak is; ezen vetések évek során át megtartják előnyeiket, míg minden más nemesített vetés majdnem kivétel nélkül kevésbé kedvező éghajlati és talajviszonyok mellett igen hamar degenerálódik, tehát értékét elveszti.

Tenyésztésemet ezen kizárólagos előnyeikkel tekintetbe véve, a legkiválóbb szakfolyóiratok a gazdálkodás érdekében a vetéshez általánosan ajánlják.

Figyelmeztetés. A Bahlsen-féle Triumph és Imperial vetőrozs valódi eredeti minőségben, melyek mindenkor legalább is teljes egyenértékűen termelnek, kizárólag csak tölem szerezhető be, és csak az esetben valódi, ha a zsákok védjeggyel és ólomzáróval vannak ellátva. Óvakodjék tehát mindenki az ilyen — gyakran egészen értéktelen mag — megvételétől, mely e törvényesen védett védjeggyel nem bír.

Bahlsen-féle javított Triumph vetőrozs.

Vetéshez szükséges: hektáronként csak 100 kgr., — holdanként csak 50 kgr. — 1000 kgr. 155 frt, 100 kgr. 16 frt, 50 kgr. 8 frt 50 kr., 25 kgr. 4 frt 50 kr. Postazacskó à 5 kgr. 1 frt 40 kr. (1 frt 70 kr. beküldése esetén franco valamennyi postaállomásra.)

Árak Brutto nettó gyanánt új zsákokkal együtt.

Utótermelés eredeti vetésből kívánatra ajánlat szerint.

Ezen az 1892-ik év őszén általam behozott új vetőrozs minden tekintetben a legtekélyesebbnek bizonyult és a rendelkezésre álló tudósításokból annak előnyeit a következőkben foglalom össze:

A Triumph-rozs alkalmas úgy a korai, mint a késői vetéshez a jelentékeny vetőmagmegtakarítás folytán, mivel a mennyiségnek csak fele szükséges, mely más fajtákból ugyanakkora területre felhasználnak. — Minden talajra és minden vidékre alkalmas, épügy ellenáll a nagy hidegnek hómentes szántóföldeken, mint a tartós nedvességnek, ugyancsak nagy tartós szárazságnak is.

A Triumph-rozs 8-10 nappal később virágzik mint a legtöbb más rozsajtát, minélfogva a virágzó kalásznak tavaszi viharok ritkábban, a fagyok pedig sohasem árthatnak, és 60-100 szemes kalászszal kerülnek aratásra. — Az erős, ellenállóképes szárok a megdüléstől védik; a szalma értéke 100%-al magasabb mint más fajtáknál.

Bahlsen-féle Imperiál óriás rozs, a Triumph mellett mint általánosan el van ismerve, a legjobb vetőrozs. Sok száz tudósítás szerint semmi más fajta nem szolgáltat gazdag maghozam mellett oly nagy mennyiségű értékes szalmát mint az Imperiál.

Vetéshez szükséges: hektáronként csak 1000 kgr., holdanként csak 50 kgr.

Árak: Javított eredeti mag: 1000 kgr. 130 frt 100 kgr. 14 frt, 50 kgr. 7 1/2 frt, 25 kgr. 4 frt, 5 kgr. 5 kgr. postazsákok 1 frt 20 kr. Franco valamennyi postaállomásra 1 frt 50 kr., brutto netto gyanánt zsákokkal együtt.

Imperiál óriási rozs ára első u'án természetese az eredetinek, levélileg.

Különösen megjegyzendő.

Miután fentjelzett mindkét rozsajtából a vetéshez szükséges mennyiségből a közönséges vetőmaghoz viszonyítva csak félannyi szükséges ugyanakkora területen, ezen eredeti vetőmag nem drágább mint a közönséges rozs, sőt sokkal olcsóbb mint akármely más nemesített fajta a következő években folyton igen jelentékeny a megtakarítás és mégis a legnagyobb hozamot eredményezi. (Lásd eredeti tudósítások az 1896-iki őszi katalógusban.)

Bahlsen-féle regenerált felfrissített Don-i buza.

Vetéshez csak 70 kgr. szükséges holdanként (1600 □-öl) úgy a saját kísérleti szántóföldeimen, — mint számtalan tudósítás szerint — oly helyeken is, a hol különben buza nem volt vethető, minden más nemesített buzát mag- és szalmahozamban messze túlhaladta. (Lásd eredeti tudósítások a katalógusban.)

Bahlsen-féle buzogány-buza

pompás kalászsokkal (illet. buzogányokkal) magas rideg fekvésű helyekre mint kipróbált ellenállóképesű mag ajánlatos.

A fenti buzafajták árai: 1000 klg. 150 frt, 100 klg. 16 frt, 50 klg. 9 frt, 25 klg. 5 frt, 5 klg. postazsákokban 1 frt 40 kr., bérmentve 1 frt 70 kr. Brutto Netto gyanánt zsákkal együtt.

Bahlsen-féle javított hatsoros Mammuth téli árpa.

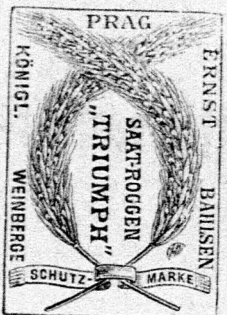
Tudósítások szerint ezen árpa átlagos hozama 20 méterháza holdanként (1600 □-öl) e mellett a nagy és értékes szalmahozam különösen figyelembe veendő. Mint téli csalamádé homoki bükköny, téli borsó és bükkönnyel kiválóan alkalmas.

Árak: 1000 klg. 150 frt, 100 klg. 16 frt, 50 klg. 9 frt, 25 klg. 5 frt, 5 klg. postazsákokban 1 frt 40 kr., bérmentve 1 frt 70 kr.

Bahlsen-féle téli csalamádé kitérően bevált, árak: 1000 klg. ca. 135 frt, 100 klg. 14 frt, 10 klg. 2 frt.

Őszi katalógusaimat sok érdekes eredeti tudósítással ingyen és bérmentve küldöm.

ERNST BAHLSEN.

68.
870-
B
lon
irt
18
zár
okt
a k
szá
hol
hol
ese
mag
meg
mel
lete
ügy
haj
ajár
a k
140
ajár
szá
tenc
a f
ism
nag
tart
1597
92876/C.
(Külön
A
augusztus
Berlínbe,
Ez
napon át
mélyvona
8-35 perc
hoz Buda
városi iró
téri jegy
A
Bécsi vor
a III. köe
érvényese
Bu
(Utannor

870—96.

Bérbeadási hirdetemény.

A somlyóvásárhelyi m. kir. közalapít. uradalom tulajdonát képező alanti bértárgyak, az alulirt felügyelőség hivatalos helyiségében

**1896. é. szeptember 21-én
d. e. 10 órakor**

zárt ajánlatu versenytárgyalás útján bérbeadnak:

1. A **karakói** 517¹¹¹⁹/₁₆₀₀ holdas **birtok** 1897. évi október hó 1-től 12 évre.

2. A **karakói vizimalom** 14⁴⁰⁰/₁₆₀₀ hold földdel és a külön álló molnár-lakkal, ugyanazon időponttól számított 3, esetleg 6 évre.

3. A **menyekei** (Bánd község határbeli) 133⁷⁴⁰/₁₂₀₀ holdas **birtok** ugyanazon időtől számított 6 évre.

4. A **menyekei viziörölő és fűrészmalom** mintegy 6 hold földdel, ugyanazon időponttól számított 3, esetleg 6 évre.

Miről bérleni kívánók azzal értesítettnek, hogy magyar nyelven írt, zárt, 50 kros bélyeggel és alant megjelölt bánatpénzzel ellátandó ajánlataikat, — melyek borítékán feljegyzendő, hogy a fenti bérletek melyikére nyujtsák be ajánlataikat, a felügyelőségnél az árverés megkezdéséig benyújthatják, mivel későbbben érkező, távirati vagy utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Bánatpénzül a karakói földbérletnél 650 frt, a karakói malomra 70 frt, a menyekei bérletre 140 frt, a menyekei malomra 50 frt esatolandó az ajánlathoz. Az ajánlatokban a beigérendő évi bér szám és betüvel olvashatóan kiirandó, s kijelentendő, hogy ajánlattevő a bérleti feltételeket, melyek a felügyelőségnél az árverésig betekintheők, — ismeri, s hogy azoknak magát aláveti.

A versenyzők közti szabad választási jog a nagym. m. kir. vallás- és közokt. Ministeriumnak tartatik fenn.

Somlyóvásárhely, 1896. évi augusztus 16.

1597

A gazd. felügyelőség.

92876/C. IV.

M. kir. államvasutak igazgatósága.

Hirdetemény.

(Külön vonat közlekedésre mérsékelt áru menettérti jegyekkel Budapestről Berlinbe, Hamburgba, Drezdába és Lipésébe.)

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint folyó évi augusztus hó 14-én 6 órakor este Bécs északnyugati pályaudvarról különvonat fog Berlinbe, Hamburgba, Drezdába és Lipésébe közlekedni.

Ezen külön vonathoz való csatlakozásban a külön vonatot megelőző három napon át és pedig a III. osztályban utazók legkésőbb augusztus 13-án az esti személyvonattal a II. osztályú utasok pedig legkésőbb augusztus 14-ikén a Budapestről 8:35 perczkor reggel Bruckon át és 8 órakor reggel Marcheggén át közlekedő vonathoz Budapest keleti és nyugati pályaudvaron, valamint a magy. kir. államvasutak városi irodájában (Mária Valéria-utczában) 30 napig érvényes mérsékelt áru menettérti jegyek a következő mérsékelt áron fognak kiadni:

Berlinbe	II. oszt. 56:90	márka, III. oszt. 32:20	márka
Hamburgba	"	76:30	" " 46:80
Drezdába	"	43:60	" " 23:90
Lipésébe	"	51:50	" " 29:50

A menettérti jegyek a visszautazásnál gyorsvonatokon is érvényesek a Teschen-Bécsi vonalon azonban csak 4 frt 10 kr. ráfizetéssel a II-ik, és 2 frt 5 kr. ráfizetéssel a III. kocsisztályban. — A Budapest-Bécsi vonalon csak a II-od osztályú jegyek érvényesek a gyorsvonatokra.

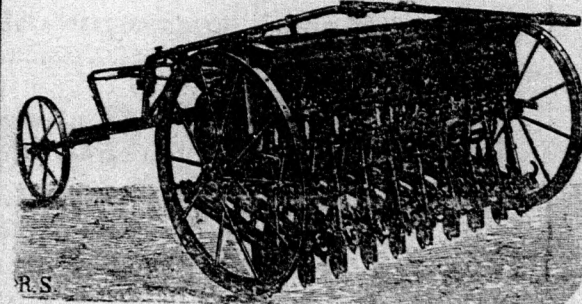
Budapest, 1896. augusztus hó 12-én.
(Utannomás nem díjazatik.)

Az igazgatóág.

A vetési idényre ajánlom

SACK RUDOLF

legújabb rendszerű sorbavetőgépeit

(IV-ik osztály), melyek úgy vannak szerkesztve, hogy azokkal sik, vagy dombos talajon **minden magfélé**t tetszőszerinti mennyiségben **tökéletes egyenletesen** lehet elvetni, anélkül, hogy a vetőszekrényt beigazítani, merítő vagy fogaskereket cserélni kellene.

Sack Rudolf valamennyi sorbavetőgépei felette könnyen járnak, nagyon szilárdan vannak készítve, igen tartósak és kívánatra **előkormányal is kaphatók.**

Mindenemű **Sack eke, borona, szóróvetőgép és talajmívelési eszköz** dus választékban van raktáromon **látható törvényes védjeggyel** Legújabb árjegyzékem épen most sebben szolgálok azzal ingyen és bér

PROPPER SAMU,

Sack Rudolf magyarországi kizárólagos képviselője,
Budapest, V., Váci-körút 52. szám.

Illustrirtes

Landwirtschaftliches Weltblatt.

Herausgeber **Louis und Arthur Seile.**

Redaction und Administration:

Wien, II., Praterstrasse 37.

Organ für alle Zweige der Landwirtschaft. Herausgegeben unter Mitwirkung hervorragender Fachkräfte. Reichhaltiger, gediegener, abwechslungsreicher Inhalt. Praktischer Rathgeber für Landwirte und Oekonomen. Interessanter belletristischer Theil für den Familienleser. **Unentbehrlich in wirtschaftlichen und finanziellen Angelegenheiten.**

Abonnement ganzjährig fl. 4.—, halbjährig fl. 2.—.

Probenummern gratis und franco.

Prämiirt auf der Land-, Forstwirtschaft- und gewerblichen Ausstellung Misteibaeh 1895.

Besonders gediegener volkwirtschaftlicher Theil.

C. SCHLICKEYSEN, BERLIN.

TÉGLA, AGYAGCSÓ, FEDÉLCSERÉP, TÖZEG, HABARCS, BETON, CHAMOTTE, AGYAGÁRU ÉS ÉRCZBRIKETT GYÁRTÁSÁHOZ VALÓ GÉPEK.

WEISER J. C.

gazdasági gépgyára Nagy-Kanizsán.

**RAKTÁR ÉS KÉPVISELET:
BUDAPEST,**

FEHÉR MIKLÓS CZÉGNÉL, ÜLLŐI-UT 23. SZ.

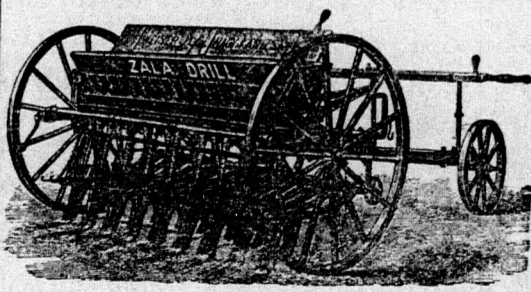
Ajánlja elismert hirü:

1148

szabadalm. „**PERFECTA**“ merítő korongos sorvetőgépeit.

Sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas legújabb és legjobbnak bizonyult „**ZALA DRILL**“ (szabad. Simplex) sorvetőgépeit.

Vetőgépeim a felette czélszerűnek bizonyult szabad. kiváltható kapacitásokkal vannak ellátva. — Felülmulthatlan egyetemes egyes és kétvasu aczélekeit és az egyetemes ekékhez való felszerelvényeit, valamint összes talajmívelő eszközöket s egyéb gazdasági gépeit.

A gépek bármikor megtekinthetők az ezredéves kiállításán (9. csoport gépcsarnok) és helybeli raktár-helyiségben.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Lapunk kiadóhivatalában, Budapest, Üllői-ut 25. (Köztelek.)

a következő gazdasági szakmunkák és regények leszállított áron kaphatók:

A
mezőgazdaságról
és
mezőrendőrségről
szóló 1894. évi XII. törvényzikk,
a végrehajtására vonatkozó
miniszteri rendelet,
magyarozatokkal el-
látva, egy füzetben.
Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

Magyar Gazdasági Czimtar

nagy negyedalak, 36 iv terjedelemben.

Tartalmazza az összes

gazd. egyesületek, gazdakörök, földbirtokosok,
uradalmak, hitbizományok, bérlők, gazdatisztek,
erdészek

pontos és legmegbízhatóbb czimeit.

Miután az összes gazdasági egyesületek tagjainak névsora a lakhely és utolsó posta pontos
megjelölésével befoglaltatik,

a gazdasági egyesületeknek és kereskedő világnak nagyon ajánlható.

Ára füzve 7 frt, kötve 7 frt 50 kr.

A sertés javítása

és

hizlalása

gazdák és hizlalók hasz-
nátárára.

Irta:

K. Ruffy Pál

uradalmi főtiszt.

Ára portómentes küldéssel
1 frt 10 kr.

A
mesterséges borok
készítésének
forgalomba hozatalának
tilalmáról szóló

Törvény.

Magyar ázó jegyzetekkel el-
látta: Dr. Lónyay Ferencz.
Ára 80 kr.

Igen érdekes regények leszállított áron:

NEM SZABAD SZERETNIE. Irta: Bodrogi Lajos. Ára portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 krajczár.

AZ ERDÉSZ UR FIA. Elbeszélés. Theurriet André-től. Ára portómentesen megküldve 1 frt hely. 40 kr.

BELLA. Irta Anna Vertua Gentile. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

MI A SZERELEM? Arab regény, irta: F. Marion Cawford, fordította: Fáy J. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.

EGY CSODAEMBER KALANDJAI. Irta Conan Doyle, fordította Fáy J. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.

A MALOM TÖRTÉNETE. Irta Suder-mann. Ára: portómentesen megküldve 1 frt. helyett 40 kr.

ANGYAL ÉS ÖRDÖG. Irta Mathers Helén. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

BONDA MIKLÓS. Irta Virág Gyula. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

A mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII-dik törv.-czikk alapján összeállított:

I.

Káté községi mező- és hegyőrök

számára.

Ára portómentes küldéssel 20 kr.

II.

Káté az uradalmi csöszök

számára.

Ára portómentes küldéssel 20 kr.

Összeállította: dr. BALKAY BÉLA.
Mindkettő csinos zsebkönyvalaku keménytáblába van kötve és 20 oldalas jegyzék-naplóval ellátva.

863/96.

Bérleti hirdetmény.

A magy. kir. közalapítványi uradalom tulajdonát képező s Veszprémmegyébe kebelezett Padrag község határában fekvő az ajkai vasuti állomástól mintegy 8 kilométer távolságban lévő

548⁶⁸⁵/₁₂₀₀ hold kiterjedésű földbirtok

a rajta lévő épületekkel együtt, a nagymélt. m. kir. vallás és közoktatási Minisztérium IX-ik ügyosztályában

1896. évi szeptember hó 25-én

tartandó nyilvános zárt ajánlatu versenytárgyalás utján 1897. évi november hó 1-től 1922. év október hó 31-ig terjedő 25 évre hasznóbérbe fog adadni.

A részletes versenytárgyalási és hasznóbérleti feltételek a Minisztérium segédhivatalainak igazgatóságánál és az alólirt közalapítványi gazd. felügyelőségénél a hivatalos délelőtti órák alatt megtekinthetők.

Somlyóvásárhely, 1896. augusztus hó 16.

A közalapítványi gazd. felügyelőség.

1594

Sorvetőgépek,

melyekről minden tartózkodás nélkül állitható, hogy a **jelekor legtökéletesebb e szakbeli gépei**, mentve az utóbbi években rendkívül felszaporodott, „új rendszerű” vetőgépek minden hibáitól,

seholy olyan olcsón be nem szerezhetők

mint:

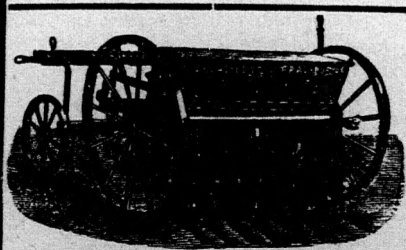
Umrath és Társa

mezőgazdasági gépgyárosoknál

Budapesten,

Váci-körut 60-ik sz.

Ugyanott **egyetemes aczélekék, többvasu ekék, boronák, hengerek** és az összes talajmivelő eszközök, kipróbált tartós szerkezetben, a legjutányosabb áron.

Árjegyzék a gépek kimerítő ismertetésével kívánatra készsággel küldetik.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetései vételnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás.

Fümlőszáru herceg Odescalchi Gyuláné urnő saját-vámosi gazdaságában a mosáson kívül ellátással és az első próba évben 200 frt, a további években pedig 240 frt készpénzzel javadalmazott **irokai állás** szeptember 15-ig **betöltendő**. Pályázni óhajtok oklevelök s bizonyítvány másolatát, melyek vissza nem adatnak — a **kaszári hivatalhoz Sajó-Vámosra** (Borsod-megye) kéretnek benyújtani. Választ csak a kinevezett kap. 1578

Kaszári állás, melylyel 500 frt készpénzből, természetbeni lakásból, 16 hektoliter buza, 24 hektoliter rozs, 14 hektoliter árpa, 4 hold (a 1200 □ öf) területű szántóföld, 12 öf tűzifa 3 db marhatartásból álló javadalmazás van egybekötve. Méltóságos gróf Szirmay Alfréd ur szirma-bessenyői uradalmában **azonnal betöltendő**. Pályázati folyamodványok **gróf Szirmay Alfréd** központi jószágigazgatóságához **Szirma-Bessenyőn** intézendők. 1555

A **Taranyi Uradalom Főbérnökiségénél** szeptember hó 1-jével egy **gazdasági irokai állás** jön üresedésbe, melyre ezenel pályázat nyitattik; pályázóktól megkivántatik, hogy legalább egy évi gyakorlatot igazolni tudjanak. Ezen állás havi 15 frt készpénzfizetéssel és teljes ellátással van javadalmazva. Rendesen fölserelt kérvények bizonyítvány-másolatokkal, együtt, melyek vissza nem küldetnek, mielőbb czimhez beküldendők (Taranyi, Somogy m.) 1569

Nagyobb gazdaságba **béres-gazdának** kerestetik egy földmives-iskolát végzett kifogástalan erkölcsű egyén, ki a **gépekkeli vetést** és kizalok rakását kitűnően értse. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők „**Béres gazda**” jelige alatt. 1595

Állást keresők.

Egy tisztességes családból származó józan és jó modoru keszthelyi gazdasági tanintézetet végzett fiatal ember, ki a mezőgazdasági szaktudományok terén kellő praxissal bír, olyan nagy uradalomba szeretne irokai álláshoz jutni, a hol vas szorgalma és becsületes munkája árán jövőjét megállapíthatná. Esetleg főúri családnál magán titkári állást is elfogad. Szíves megkeresések „**Becsületes és vas szorgalmú gazda**” czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek, hol a czim is megtudható. 1571

Gazdasági segédtszít ki gazdaságban növekedet föl, földmives iskolát jeles sikerrel végzett és 8 hónapig e minőségben alkalmazva van, jeles bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres november 1-re. Czim a kiadóhivatalban. 1803

Gazdatiszt, 32 éves róm. kath., 12 1/2 évi gyakorlattal, több éven át belterjes gazdaság teljesen önálló bizalmi állásban lévő kezelőtiszte, dohány és cukorrépa termelés, egy a szőlőkezelés, mint a gazdaság többi ágában valamint a könyvvitelben is jártas, kitűnő bizonyítványokkal bír, oly **kezelőtiszti állást** óhajt lehetleg az alföldön vagy hasonló sikabb fekvésű birtokban ez ősz folyamán elnyerni, hol szorgalmát kifejtve, tiszta jelleme, erénye s szakképzettsége által jövőjét biztosíthatná s hová **nősülhetne** is. Szíves megkeresések a kiadóhivatalban megtudható czim alatt kéretnek. 1524

Önálló gazdatiszti állást keres, 1-ső októberre a debreczeni földmives iskolát végzett és 8 évi gyakorlattal bíró 29 éves, nőtlen, róm. kath. vallású, katona kötelezettségnek eleget tett fiatal ember, ki a magyar nyelven kívül beszél oláhu, jelenleg mint ispán van alkalmazva egy elsőrendű alföldi uradalomban. Szíves megkereséseket kérem e lap kiadóhivatalához küldeni „**S.**” jegy alatt. 1564

Oberschweitzer.

ki egy nagy tejjgazdaságot önállóan vezet, a tejjgazdaság minden ágában teljesen jártas, jeles sajtke-szítő, a tejszállítás, marha-etetés, borjú nevelés és az előforduló betegségek esetében a gyógykezelést is érti, a német, szláv és magyar nyelvet bírja, október 1-re állomást változtatni óhajta. Szíves ajánlatok „**P. J.**” alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 1576

Egy okl. gépészkovács, éves állást keres, november vagy január 1-ére ki már nagyobb uradalmakban is volt alkalmazva; jelenleg is egy nagyobb uradalomban van alkalmazva. Gazdasági munkában valamint patkolásban is jártassággal bír. Czim a kiadóhivatalban. 1600

Megbízható tapasztalt gazdatiszt, ki a gazdaság minden ágában teljesen jártas s nagyobb gazdaságban több éven át önállóan működött, s kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, gazdaságban állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 1598

Gazdatisztnak, intézőnek, számvevőnek ajánlokik egy okl. 18 évi gyakorlattal bíró gazdatiszt, jelenleg 36 éves, nőtlen, ki úgy a számvitelben, valamint az összes gazd. teendőkhöz jártas; tejjgazdaság, cukorrépa, szesz-gyártás, hizlalás, dohánytermesztés és az összes állattenyésztésben szakavatottsággal bír; a birtok belterjes tiszta jövedelmét emelni képes, szíves megkeresések „**y. f.**” jegy alatt a kiadóhivatalhoz kéretnek. 1599

Gazdatiszti állást keres január elsőre esetleg hamarabbra, róm. kath., nős, jelesen végzett gazdasz, több évi gyakorlattal, jelenleg egy nagyobb gazdaságot kezel mint ispán, a gazdaság minden ágában, könnyvezetésben, állattenyésztésben, tehenészetben, tejkezelésben és feldolgozásában teljesen jártas. Czim a kiadóhivatalban. 1587

Földmives iskolát és vinctzellér képezdét végzett nős, gyermektelen férfi, ki tíz év óta gazdálkodásban van, jó bizonyítványokkal rendelkezik, október 1-re szerény feltételek mellett állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 1547

Egy a gazdasági iskolát végzett egyén, jelenleg cs. kir. szakaszvezető, f. évi gyakorlatok elvégezte után alkalmoszerű állást keres. Czim a kiadóhivatalban **I. U.** czimen. 1588

Földmives iskolát jó sikerrel végzett fiatal intelligens ember, ki a gazdasági téren több évi gyakorlattal bír, jelenleg is egy nagyobb birtokot önállóan kezel és a könnyvezetésben tökéletesen jártas, a magyar és német nyelvet szóban is írásban bírja, október vagy november 1-re ipáni vagy ehhez hasonló állást keres. Czim a kiadóhivatalban „**B. M.**” alatt. 1576

Állatok.

Eladó Gosztonyi Tibornál Ordeal (Buccaneer-Firefly) 18 éves **angoi telivér** (volt állami) hágomén. Világos sárga, 172 cm. Ára 200 frt. Felvilágosítást nyújt **Sári Mihály** ispán, **Vác-Hartyán**. 1507

Tavak beüresítésére ajánlok őszi, vagy tavaszi szállításra cseh ivó és idei **ivadék pontyot, fogas-süllöt, csukát** a simontornyai uradalmi bérlet haltenyész-dejébe. Levelek czimzendők: **Corchus Béla Kőbánya-Óhegy**. 1602

Vegyesek.

Ürübirkát tartani való 1 1/2—3 éveset, körülbelül 200—300 darabot megvételre keres **Ruttkay, Aranyoson**. 1586

Eladó

jutányos áron bérlet megszűnés folytán egy **modern, teljesen jókarban lévő**, eddig is üzemben volt

mezőgazdasági szeszgyárberendezés. Bővebbet a kiadóhivatal. 1601

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60 év közt 10-60 készpénzben. Birtokok felmondhat bármikor, pénztézet nem mondható fel. Csak kény kamattal tölkele törlesztetik. Lebonnyolása 14 nap alatt.

Semmi előleges költőd. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csak a telekkönyvi kivonat, kataszterív. Konvertálása bélyeg- és illetékmentes. Czim:

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet. Budapest, Váci-körút 39. sz. Legnagyobb Ingatlan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedül, mely hatóságok és a leginkább előnyösebb földbirtokosoktól ajánlva van.

600 holdas bérlet, 3 város közelében, családi körülmények miatt október 1-én átadandó. Előnyös szerződés telekkönyvileg biztosítva, hasznbér holdankint 9 frt. Czim a kiadóhivatalban. 1563

Birtokost keresek, ki nekem állandóan édes tejből készült tea-veget szállítana. Czimem a kiadóhivatalban. 1577

Saját idei termései legjobb minőségű **őszi búkkönyvmag** mm.-ja Takta-Harkányi vasúthoz vevő zsákjaiban szállítva 7 frt 50 kr-ért eladó. Mintát díjmentesen küld **Valler Vilmos** ispán **Tisza-Dada Szabolcsmege**, hova a megrendelések is küldendők. 1581

Birtok és pénz.

A ki birtokot vagy uradalmat jól venni akar, vagy birtokát szép fővárosi házárt elcserélni akarja vagy magas előnyös törlesztéses kötesont óhajt, forduljon bizalommal **Várady Antalhoz**, Budapest, **József-utca 54. sz.** 1584

200 q őszi búkkönyv, kitűnő minőségű, eladó. Mintát bérmentesen küld a **Valkányi gazdaság Valkányon**. 1592

Minden fajta

erdei csemeték,

erdők és sövények alapításához, szép és olcsó **fenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, szomorú fenyő, Douglas fenyő, vörös fenyő, hamvas és fehér égerfa, jávor-, búkk-, fehérjuhár-, szilfa, nyírfa tölgy- és akáczfákat, csipke és bodzafacsemetéket** ajánl a tavaszi telepítésre **Guts-verwaltung Borowna** posta **Bochnia**, Galiczia. Arjegyék kívánatra bérmentve. Az erdei csemeték szétküldése f. év október 1-én kezdődik. Tisztelettel kérjük a levelezést német nyelven. 1522

Tarlóba:

Homokbükkyöny-Őszi borsó-Biborhere-Mustár-Pohánka-Csibehur-Tarlórépa-Luczerna

mag kiváló minőségben kapható **HALDEK** magkereskedésében **Budapest**, Károly-körút 9.

Romadour

(drbja 25 kr.)

óvári-csemege

(drbja 16 kr.)

limburgi

(drbja 40 kr.)

és groyi

(klgrmja 70 kr.)

sajt,

legjobb minőségben kapható a magyar gazdasági akadémia gazdaságában **Magyar Óvárott**. 1546

A magyar gazdatisztek és erdőtisztek országos egyesülete ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlo uraknak allasközvetítő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való fölvilágosítások és közvetítések díjmentesek.

Mezőgazd. és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézete. Eszközöl biztosításokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és özvegyi díjra, mezőgazdasági, erdészeti és ezekkel rokon foglalkozású egyének számára a legolcsóbb díjtételekkel, mert nem nyereszkeresésre alakult vállalat. Kivánatra alapszabály díjtáblázattal és bővebb felvilágosítással szolgál az iroda: Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 7. sz. alatt.

Mind oda vannak!

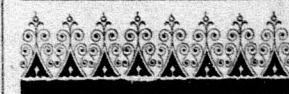
mondja minden ház, gyár, malom és földbirtok tulajdonosa aki **KLEIN** gyógyszer- és **Rattoxint** patkányok és egerek kiirtására használta. Mintadoboz 60 kr., 1/2 kg. kisebb vállalatnak elegendő, 3 frt; nagy vállalatok számára 1 kg. 6 frt. Valódi kapható csak **KLEIN** S., o. gyógyszerésznél, **LUGOSON**, 60 sz.

103624. CIV. sz.

FISCHER J.

zsák gyári raktárában **BUDAPEST**

Nagy-korona-utca 18. sz., vízmentes ponyvák kölcsönben, valamint új és egyszer használatban volt vízmentes ponyvák jutányosan kaphatók. **Repceponyvák** darabonként 3 forinttól feljebb. 1116

Gubicz-féle gépgyár

jelenleg

DETRICH GYULA gépműhelye és ekegyára Rákospalota, Bathányi-utca 5.

Ajánlja fa- és vasgerendelyes öntött és kovácsolt vasfeji egy- és többvasú ekét; fa- és vastengelyes taligáit; fa- és vaskeretű különféle boronáit, hengereit, mélyítő- és porhanyító, valamint **SACK**-rendszerű ekéit. Mindennemű ekéhez tartalekreszeket, u. m.: ekeöntvényeket, kormánylemezeket, aczél szatóvasakat. Ajánlja répa-mívelő eszközeit, u. m.: répakapákat, repakiemelő és réparakodó villákat; repafejszékét, repaszélekkampókat, legjutányosabb árákon.

Arjegyék szívesen küldetik. 540

Ajánljuk mindenkinek, a ki Magyarország történetét dióhéjba szoritva birni óhajta, hogy rendelje meg a **Figgetlen Újság** kiadásában megjelent

Magyarország ezredéves története

Nonfoglató őseink történetje című könyvet, írta **Alpári Lajos**, mely zamatos magyarsággal tárgyalja ezredéves multunk történetét. A könyv 8 darab szép képpel van díszítve. Ára bérmentes küldéssel 25 kr. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Magy. kir. államvasutak.

Zónarendszerű személy- és podgyászdíjszabás életbeléptetése a temesvár-buziási h. é. vasuton.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a temesvár-buziási h. é. vasuton a megnyitás napjával zónarendszerű személy- és podgyászdíjszabás lép életbe, a mely a temesvár-buziási viszonylatban érvényes 30 és 60 jegyet tartalmazó mérsékelt áru menetjegy-füzetek árait is magában foglalja.

Ezen díjszabás a magy. kir. államvasutak díjszabás elárúsító irodájában (Budapest, VI., Csengery-u. 33. sz.) 10 krajczárért kapható.

Budapestben, 1896. augusztus 3-án.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

CZIMVÁLTOZÁS.

Budapesti irodánkat és raktárunkat a
a Budapest-Kelenföldi
 új telepünkre helyeztük át, a hol gőzkeszerke-
 zeteinkről

ALLANDÓ KIÁLLITÁST
 tartunk.

Vasuton Budapestről a déli- s keleti- (központi) pálya-
 udvarokról könnyen elérhető.

JOHN FOWLER & Co.

Budapest—Kelenföld, a vasulállomással szemben.

ALAPÍTÁST 1846-éban.

Freund A. és Fia

es. és kir. szab. nyereg-, szilj- és bőröndárak gyára

Budapest, IV., Koronaherceg-uteza 3. sz.

Nagy választék lovas-
 mok, nyergok, osterok
 sablák, lópokrócsok, lo-
 nyiró ellők s utasó oskák
 kekben, legjobb izést k-
 viteiben jutányos árákon
 Ellőtársas nyeregcsorolók
 sok tónyleges s tartalé-
 kos tüssz urak résmér-
 legolcsóbb árákon.

Képes árjegyzék kivá-
 natra ingyen és bér-
 mentve

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhatalban
BUDAPEST,
 Üllői-ut 25-dik szám.

Singer, Zweig & Co.

WIEN, IX/1., Lichtensteinstrasse 59.

(saját házában).

Concentrált marhatrágya

egyedüli elárusítása,

legjobb s legolcsóbb trágyaszertartalmának **jót-
 állása** mellett **temesvári** és **aradi** kizárólagosan
 szabadalmazott gyárakból. Mindennemű mesterséges
 trágyaszerek raktára u. m.: **Superphosphát, csont-
 liszt stb.** 126

MELOCCO PÉTER

BUDAPEST

VI. Dévay-utca 21.

Návcánymozsaiklap-, cémentárnyagár és betonépítési vállalat.

Cementcsövek minden nagyságban.

Elvállal városi csatornázásokat, szilip. és vízvezetelményeket,
 cementbetonbucskolásokat, gépalapozásokat stb.

Értekezések ingyen és bérmentve.

„PÁTRIA” irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, Üllői-ut 25. (Köztelek).

Állami részről történt kísérletezések alapján szikes talajok
 javítására és
 termőképessé tételére
 kitűnőnek bizonyult az 4631

EGERESI TRÁGYAGIPSZ,
 melyet, valamint mindennemű műtrágyát legjutányosabban szállít az

EGERESI MŰTRÁGYAGYÁR
KRAMER J.,
 BUDAPEST, V. ker., Dorottya-uteza 9. sz.

Ismerető füzetek
 ingyen és bérmentve.

FRIEDLAENDER JÓZSEF
 gépgyáros-, mérnök volt az első ki 1891-ben az ő

„TRIUMPH III.”

sorvetőgéppel, a gazdaközönségnek, egy új, a mai kor kívánalmainak meg-
 felelő vetőgépet nyújtott, a **kelemetlen váltókerekeknek és mag-
 tartószekrény állításának** elejtésével. 1386

a „TRIUMPH III.” versenynélkül, legjobb és legegyszerűbb vetőgép, hegyes
 és lapályos vidékek részére.

Czim: **BUDAPEST, VIII., Kerepesi-út 17. szám.**
 Kimerítő árjegyzékek ingyen és bérmentve.

97565—C. IV.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Várgede—Rimaszombat, Rimaszécs, Cziz, Fülel, Orlaj-Törék és Gömör-
 Sid, továbbá Rimaszombat—Rimaszécs és Cstz állomások között mér-
 sékelt áru menettérti jegyek életbeléptetése.)

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint f. é. augusztus
 hó 15-étől Rimaszombat, Rimaszécs, Cziz, Fülel, Orlaj-Törék és Gömör-Sidről Várgede
 megállóhelyre és viszont, továbbá Rimaszécs és Czizről Rimaszombatra és viszont
 48 óráig érvényes II. és III. osztályú mérsékelt áru menettérti jegyek adatnak ki,
 melynek árai a következők:

Rimaszombat—Várgede	és viszont II. oszt. 52 kr. III. oszt. 30 kr.
„ Rimaszécs-Cziz „	„ „ „ 60 „ „ 40 „
Várgede—Rimaszombat	} „ „ „ 52 „ „ 30 „
Gömör-Sid	
Cziz	
Várgede—Fülel	} „ „ „ 60 „ „ 40 „
Orlaj-Törék	

Ezen menettérti jegyekre azon díjzabási határozmányok érvényesek, mint a
 melyek a közönséges szomszédos jegyekre nézve fennállanak.
 Budapest, 1896. augusztus 6-án.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Az igazgatóság.

Tekintettel a közeledő vetési időnyre van szerencsénk ajánlani
 szavatolt tisztaságú
 (a csehországi Thomasművekből eredő)

Thomasfoszfátlisztet

a legmagasabb
 díjakkal
 kitüntetett

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal
 és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszert, különösen sovány
 talajok javítására, kitűnő hatású az összes gabnaneműek, kapás és olajnö-
 vények, lóhere és luczerna, szőlő, kómló és kerti veteményekre, kiváltképen
 a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatá-
 sának tartósságára felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav-tartalomért szavatosságot vállalunk, netán
 hiányzó mennyiséget megtérítünk. — Arájanlatokkal, szakmunkákkal és egyéb
 felvilágosítással a legkészségesebben szolgál

a csehországi Thomasművek eladási irodájának vezérképviselője
 a magyar korona országainak területén

KALMÁR VILMOS, Budapest, Erzsébet-körut 34.

V
 AZ
 IV.
 tagja
 augus
 minth
 vezm
 igazol
 tagok
 fentar
 eleve
 ság a
 kongr
 kedve
 tőség
 pedig
 sági
 gazda
 vatalo
 rende
 sági
 „Gazd
 tási in
 Közte
 kapha
 B
 A
 sület a
 tásáva
 jain bu
 a f. év
 ültető-
 próba
 ron gr
 tartatik
 külföld
 kiemel
 Ma